

НАЦРТ ЗАКОНА О СТРАНЦИМА

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређују услови за улазак, кретање, боравак и враћање странаца и надлежност и послови органа државне управе Републике Србије, у вези са уласком, кретањем, боравком странаца на територији Републике Србије и њиховим враћањем из Републике Србије.

Примена закона

Члан 2.

Овај закон се не примењује на странце који:

- 1) су поднели захтев за добијање азила или којима је у Републици Србији одобрен азил или привремена заштита, ако законом није другачије одређено;
 - 2) по међународном праву уживају привилегије и имунитете у делу који је тим привилегијама и имунитетима искључен;
 - 3) су стекли избеглички статус у смислу Закона о избеглицама;
- (2) На лица без држављанства примењују се одредбе Конвенције о правном положају лица без држављанства, ако је то за њих повољније.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **странац** је свако лице које нема држављанство Републике Србије;
- 2) **надлежни орган** је организациона јединица Министарства унутрашњих послова која непосредно обавља послове странаца (у даљем тексту: Министарство);
- 3) **гранична полиција** је организациона јединица Министарства која обавља послове граничне контроле, послове странаца и друге послове заштите државне границе;
- 4) **конзулат** је дипломатска мисија или конзуларно представништво Републике Србије у иностранству овлашћено за издавање виза како је дефинисано у Бечкој конвенцији о конзуларним односима;
- 5) **улазак** је долазак странца на територију Републике Србије, који је одобрен од стране граничне полиције, преласком преко државне границе, односно граничног прелаза на коме се обавља гранична контрола, при чему се задржавање странаца у транзитном простору аеродрома, сидришту пристаништа или луке преко којих се одвија међународни саобраћај не сматра, у смислу овог закона, уласком у Републику Србију;
- 6) **транзит** је прелазак преко територије Републике Србије;
- 7) **гранична контрола** подразумева контролу лица и путних исправа, контролу превозног средства и контролу ствари која се врши на подручју граничног прелаза у вези са намераваним преласком државне границе или непосредно након што је извршен прелазак државне границе и друге контроле у складу са законом;
- 8) **разлози заштите безбедности Републике Србије** су израз потребе заштите виталних и трајних националних вредности које су утврђене Уставом Републике Србије и законом, укључујући безбедност њених грађана;

- 9) **лице без држављанства** је странац кога ни једна држава, сходно свом националном законодавству, не сматра својим држављанином;
- 10) **земља порекла** је земља чије држављанство има странац, односно земља у којој је лице без држављанства имало уобичајено боравиште;
- 11) **уобичајено боравиште** је место у коме се странац задржавао под околностима на основу којих се може закључити да на том месту или подручју није боравио само привремено;
- 12) **страна путна исправа** је лични, породични, заједнички, дипломатски или службени пасош, поморска књижица и бродарска књижица снабдевена визом и друга исправа призната међународним уговорима као путна исправа, на основу које се може утврдити идентитет њеног носиоца, којој рок важења није истекао и која је издата у складу са прописима стране државе, односно одговарајућим актом међународне организације;
- 13) **лична карта за странца** је исправа о идентитету која се издаје стално настањеном странцу, односно странцу на привременом боравку који нема важећу путну исправу;
- 14) **превозник** је правно лице, предузетник односно физичко лице регистровано за јавни превоз путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају;
- 15) **малолетник** у смислу овог закона је странац који није навршио осамнаест година живота;
- 16) **малолетник без пратње** је странац који није навршио осамнаест година живота и који приликом уласка у Републику Србију нема пратњу родитеља, старатеља или одрасле особе која је одговорна за њега или је након уласка у Републику Србију остао без пратње родитеља или старатеља или пратње одрасле особе која је одговорна за њега;
- 17) **запошљавање** је радно ангажовање странца у смислу прописа којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији;
- 18) **спајање породице** је улазак и боравак чланова уже породице држављанина Републике Србије или странца који законито борави на територији Републике Србије у циљу очувања јединства породице;
- 19) **студент**, у смислу овог закона, је страни држављанин који је уписао акредитовану високошколску установу у циљу стицања високог образовања, у складу са прописима којима је регулисана област високог образовања;
- 20) **ученик**, у смислу овог закона, је страни држављанин који је уписао основно или средњошколско образовање у складу са прописима којима је регулисана област основног и средњег образовања;
- 21) **научно истраживачки рад** је стваралачки рад који се обавља на систематској основи ради подизања нивоа знања и његове примене у свим областима науке у складу са прописима којима је регулисана област;
- 22) **научно истраживачка организација** је јавна или приватна установа која се бави научно истраживачким радом у Републици Србији;
- 23) **истраживач** је страни држављанин који је стекао докторско звање у одређеној области науке или има одговарајућу високу школску спрему која му омогућава приступ докторским студијама, а кога је је изабрала научно истраживачка организација да спроведе своју истраживачку активност;
- 24) **посебно угрожена лица** су особе са посебним потребама, старија лица, труднице, самохрани родитељи малолетне деце, жртве мучења, силовања или неког другог облика тешког насиља, жртве трговине људима, малолетници и малолетници без пратње;

- 25) **незаконит боравак** је присуство странца на територији Републике Србије који не испуњава или више не испуњава услове за улазак или даљи боравак на територији Републике Србије;
- 26) **враћање** је поступак враћања странца, добровољно или принудно, у земљу порекла, земљу транзита у складу са билатералним споразумима или споразумима о реадмисији или у земљу у коју се странац добровољно враћа и у којој ће бити прихваћен;
- 27) **принудно удаљење** је извршење обавезе враћања уз примену полицијских мера и радњи;
- 28) **Прихватилиште за странце** је објекат за смештај странаца којима није дозвољен улазак у земљу или којима је изречено протеривање или удаљење из земље или решење о враћању, али га није могуће одмах удаљити и којима је, у складу са законом, одређен боравак под појачаним полицијским надзором;
- 29) **адреса становања је** град, општина, насељено место, улица, кућни број, спрат и број стана на којој странац има намеру да борави током одобреног привременог боравака у Републици Србији.

Родна неутралност израза

Члан 4.

Сви изрази у овом закону имају једнако родно значење, без обзира да ли се користе у мушком или женском роду и односе се подједнако на мушки и на женски род.

Коришћење путне исправе

Члан 5.

Странац који има вишеструко држављанство дужан је да се за време боравака и приликом изласка из Републике Србије користи путном исправом државе са којом је ушао у Републику Србију.

Улазак и боравак странаца

Члан 6.

Странац може да улази и борави у Републици Србији, под условима из овог закона, са важећом путном исправом у коју је унета виза или одобрење боравака, уколико законом или међународним уговором није другачије одређено.

Поштовање закона

Члан 7.

Странац је обавезан да сарађује са државним органима који су према овом закону надлежни за послове странаца и да достави сву неопходну документацију, доказе и податке неопходне за вођење поступка у складу са овим законом, а које надлежни државни орган не може да прикупи самостално. Странцу се одређује евиденцијски број странца у административне сврхе, а у складу са прописима којима се регулише поступак и начин одређивања јединственог матичног броја грађанина.

У циљу споровођења поступака прописаних овим законом биометријски подаци странца (фотографија, отисци прстију и дланова и потпис) прикупљају се у складу са одредбама закона којим се уређује заштита података о личности.

Обавеза државних органа, физичких и правних лица

Члан 8.

Државни органи, правна лица, предузетници односно физичка лица су дужни да без одлагања обавесте надлежни орган о странцу који незаконито борави или за кога постоје услови за престанак права на приврмени боравак или стално настањење у Републици Србији.

Суд који је донео правноснажну пресуду којом се странац оглашава кривим због учињеног кривичног дела за које се странац гони по службеној дужности или одговорним за прекршај дужан је да о наведеном без одлагања обавести надлежни орган.

Завод за извршење кривичних санкција је дужан да пре пуштања странца на слободу о томе обавести надлежни орган.

Прибављање мишљења у поступку одлучивања о правима и обавезама странца

Члан 9.

У поступку одлучивања о правима и обавезама странца у вези са уласком и боравком на територији Републике Србије Министарство прибавља мишљење државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије.

У циљу превенције криминала и унапређења безбедности, мишљење о уласку или боравку странца на територији Републике Србије може дати и организациона јединица Министарства унутрашњих послова надлежна за послове откривања и расветљавања кривичних дела.

Орган из става 1. овог члана, односно организациона јединица из става 2. овог члана у поступку за достављање мишљења прикупља и проверава личне и са њима повезане податке, у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

У поступцима из става 3. овог члана може се обавити разговор са лицем на које се подаци односе, са лицима која су са њим у вези и другим лицима; могу се прикупљати подаци од правних лица, других органа власти или увидом у регистре, евиденције, збирке и базе података које се воде на основу закона, као и предузимати друге мере у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

Орган из става 1. овог члана, односно организациона јединица из става 2. овог члана приликом формирања мишљења, на основу прикупљених података, разматра да ли боравак странца на територији Републике Србије угрожава безбедност Републике Србије и њених грађана, у мери да представља неприхватљив ризик.

Подаци из става 3. овог члана представљају тајне податке, у складу са законом који уређује одређивање и заштиту тајних података и прописима донетим на основу закона.

Уколико се у поступку одлучивања о правима и обавезама странаца установи да боравак странаца на територији државе представља неприхватљив ризик по безбедност Републике Србије, одлуку којом се ускраћује улазак или боравак странца на територији Републике Србије, надлежни орган доноси по слободној оцени.

У случају жалбе изјављене против одлуке из става 7. овог члана, органу надлежном за решавање по жалби омогућиће се приступ конкретним разлозима који су представљали основ за слободну оцену, под условима прописаним законом који уређује одређивање и заштиту тајних података.

Приликом омогућавања приступа разлозима из става 8. овог члана, подаци на основу којих би се откриле методе и поступци коришћени у прикупљању података,

идентификовали извори података или службена лица која су учествовала у прикупљању података, остаће заштићени.

Примена закона у поступку одлучивања о правима и обавезама странаца

Члан 10.

У поступку одлучивања о правима и обавезама странца прописаних овим законом, примењују се одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, уколико овим законом није другачије одређено.

II УЛАЗАК И ИЗЛАЗАК СТРАНАЦА ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Гранична контрола

Члан 11.

Странац се приликом уласка и изласка из Републике Србије подвргава граничној контроли, у складу са законом којим се уређује заштита државне границе.

Улазак и излазак на основу заједничке путне исправе

Члан 12.

Странац који је уписан у путну исправу другог лица, може улазити и излазити из Републике Србије, само са лицем у чију је путну исправу уписан.

Странци који имају заједничку путну исправу могу да уђу и изађу из Републике Србије само заједно.

Странци који су уписани у заједничку путну исправу морају да имају и исправу са фотографијом, на основу које може да се утврди њихов идентитет.

Вођа групе мора да има сопствену путну исправу.

Обавезе превозника

Члан 13.

Превозник може на гранични прелаз довести странца само уколико поседује важећу путну или другу исправу у коју је унета виза или одобрење боравка, уколико законом или међународним уговором није другачије одређено.

Ако је странцу одбијен улазак у Републику Србију превозник који га је довезао дужан је да без одлагања о свом трошку одвезе странца. Уколико превоз није могућ у разумном року, превозник сноси трошкове боравка и принудног удаљења странца из Републике Србије.

Одредбе става 2. овог члана односе се и на превозника који је довезао странца у међународни транзитни простор аеродрома, ако је други превозник одбио да превезе странца у државу одредишта или ако је странцу забрањен улазак у државу одредишта.

Када странац који је у Републику Србију дошао као учесник туристичког или пословног путовања незаконито борави у Републици Србији, а до његовог незаконитог боравка је дошло због пропуста организатора туристичког или пословног путовања дужан је да надокнади трошкове боравка и принудног удаљења странца уколико се ови трошкови не могу наплатити од странца.

Незаконит улазак

Члан 14.

Незаконитим уласком у Републику Србију сматра се улазак:

- 1) ван места одређеног за прелазак државне границе;
- 2) избегавањем граничне контроле;
- 3) без путне или друге исправе која служи за прелазак државне границе;
- 4) употребом туђе, неважеће, односно лажне путне или друге исправе;
- 5) давањем неистинитих података граничној полицији;
- 6) за време трајања заштитне мера удаљења или мере безбедности протеривања странца, односно мере забране уласка.

Одбијање уласка

Члан 15.

Улазак странца у Републику Србију одбиће гранична полиција ако:

- 1) странац нема важећу путну исправу, или визу уколико је потребна;
- 2) странац нема довољна средства за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у државу порекла или транзит у другу државу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;
- 3) странац је у транзиту, а не испуњава услове за улазак у другу државу транзита или државу крајње дестинације;
- 4) странцу је на снази заштитна мера удаљења, мера безбедности протеривања странца, односно мера забране уласка у Републику Србију;
- 5) странац нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;
- 6) странац нема путно здравствено осигурање за период који намерава да борави у Републици Србији;
- 7) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 8) ако се утврди да у вези са уласком и боравком странаца на територији Републике Србије постоје разлози у смислу члана 9. овог закона;
- 9) то представља обавезу Републике Србије у вези са спровођењем међународних мера ограничавања;
- 10) се утврди да странац користи фалисфикована документа;
- 11) је странац већ боравио у Републици Србији 90 дана током 180 дана, осим ако се ради о странцу који има визу за дужи боравак (визу Д) или одобрени привремени боравак;
- 12) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравању сврху;
- 13) постоји оправдана сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно ако постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију.

Улазак се одбија путем одлуке о одбијању уласка издате на прописаном обрасцу у коме се наводе тачни разлози одбијања уласка. Одбијање уласка уписује се у путну исправу странца.

Изглед и садржину обрасца о одбијању уласка у Републику Србију и начину уноса податка о одбијању уласка прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Ближе услове из става 1. тач. 2), 5), 7), 8), 9) и 10) овог члана прописује Влада.

Против одлуке о одбијању уласка може се изјавити жалба у складу са чланом 38. овог закона.

Улазак и боравак без визе

Члан 16.

Међународним уговором или одлуком Владе може се одредити да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију без визе, уколико не постоје сметње из члана 15. овог закона.

Влада може да одлучи да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију и са важећом личном картом, уколико не постоје друге сметње из члана 15. став 1. тач. 2) – 13) овог закона.

Странац коме за улазак у Републику Србију није потребна виза или путна исправа може у њој да борави највише 90 дана, у периоду од 180 дана.

Странац коме за улазак у Републику Србију није потребна виза, а који намерава да оствари право на рад у времену краћем од 90 дана у периоду од 180 дана, а за тај рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна дозвола за рад, дужан је да поднесе захтев за привремени боравак у складу са одредбама овог закона.

Излазак

Члан 17.

Странац може слободно да изађе из Републике Србије.

Изузетно, гранична полиција ће странцу привремено забранити да изађе из Републике Србије ако:

- 1) поседује туђу, неважећу, односно неисправну путну или другу исправу;
- 2) не поседује путну или другу исправу која служи за прелазак државне границе;
- 3) не поседује визу која је потребна за улазак у другу државу;
- 4) постоји оправдана сумња да би изласком из Републике Србије могао да избегне кривично, односно прекршајно гоњење, издржавање казне затвора, извршење судске наредбе, лишење слободе или извршење доспеле имовинско-правне обавезе, по налогу надлежног органа.

По престанку разлога из става 2. овог члана, странцу ће се допустити да изађе из Републике Србије.

III ВИЗЕ

Опште одредбе

Члан 18.

Виза је одобрење за улазак, боравак или транзит које странац прибавља пре уласка на територију Републике Србије.

Издата виза није гаранција да ће странцу бити одобрен улазак у Републику Србију.

На основу издате визе за дужи боравак по основу запошљавања, странац може поднети захтев за одобрење привременог боравака под условима прописаним овим законом.

Врсте виза

Члан 19.

Врсте виза су:

- 1) аеродромска транзитна виза (виза А);
- 2) виза за краћи боравак (виза Ц);
- 3) виза за дужи боравак (виза Д).

Аеродромска транзитна виза (виза А)

Члан 20.

Странцу који за време међупристајања на аеродрому у Републици Србији не напушта међународни транзитни простор аеродрома или ваздухоплова није потребна виза.

Изузетно од става 1. овог члана Влада Републике Србије може одредити да држављани одређених држава, ако то захтевају разлози безбедности Републике Србије или јавног поретка, морају имати аеродромску транзитну визу, осим за:

- 1) странце којима за улазак у Републику Србију није потребна виза, који имају важећу визу за улазак у Републику Србију или одобрење боравка;
- 2) чланове породице држављанина Републике Србије;
- 3) носиоце дипломатских и службених пасоша;
- 4) чланове посаде ваздухоплова, у складу са Чикашком конвенцијом о међународном цивилном саобраћају.

Аеродромска транзитна виза се издаје са роком важности до 6 месеци и омогућава један или више прелазака кроз међународни транзитни простор аеродрома без могућности уласка на територију Републике Србије.

Виза за краћи боравак (виза Ц)

Члан 21.

Виза за краћи боравак представља одобрење за улазак, транзит или боравак на територији Републике Србије у трајању до 90 дана у периоду од 180 дана.

Виза за краћи боравак издаје се у све сврхе путовања осим за оне за које се издаје виза за дужи боравак или одобрава привремени боравак.

Виза за краћи боравак не може бити основ за подношење захтева за привремени боравак у Републици Србији, осим ако овим законом није другачије предвиђено.

Виза за краћи боравак издаје се за један, два или више улазака у Републику Србију. Рок важења визе за краткорочни боравак не може бити дужи од 5 година.

Виза за дужи боравак (виза Д)

Члан 22.

Странац коме је у складу са визним режимом за улазак у Републику Србију потребна виза и који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана по основу и условима који су овим законом прописани за одобрење привременог боравка, дужан је да прибави визу за дужи боравак.

Виза за дужи боравак представља одобрење за улазак и боравак на територији Републике Србије у трајању до 180 дана.

Уколико странац намерава да ради у Републици Србији или уколико намерава да остане дуже од рока важења визе за дужи боравак, дужан је да по уласку у Републику Србију код надлежног органа поднесе захтев за привремени боравак у складу са одредбама овог закона.

Захтев за привремени боравак из става 3. овог члана подноси се у складу са основном због ког му је издата виза за дужи боравак.

Надлежност за издавање визе

Члан 23.

Визу издаје конзулат Републике Србије, уколико овим законом није другачије одређено.

Захтев за визу разматра и о њему одлучује конзулат Републике Србије на чијем конзуларном подручју подносилац захтева законито борави. Изузетно, конзулат разматра и одлучује о захтеву који је поднео странац, који се законито налази на

његовом конзуларном подручју, али нема регулисан боравак у складу са прописима те државе, уколико приложи доказе о хитности путовања за које му је потребна виза.

У државама у којима Република Србија нема дипломатско-конзуларно представништво, међународним уговором се може одредити узајамно заступање у поступку издавања виза.

Изузетно од става 1. овог члана, визу за краћи боравак може у складу са чланом 34. овог закона издати гранична полиција.

Страна путна исправа

Члан 24.

Приликом подношења захтева за издавање визе, странац је дужан да приложи страну путну исправу која је важећа најмање 3 месеца након намераваног датума одласка из Републике Србије, која садржи најмање две узастопне празне странице и која је издата у последњих 10 година.

Изузетно, уколико је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни разлози, приликом подношења захтева за визу, странац може приложити страну путну исправу која не испуњава услове из става 1. овог члана.

Уколико је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни разлози, а путна исправа није призната од стране Републике Србије, виза се утискује у образац за уношење визе, чији изглед и садржину прописује министар надлежан за спољне послове.

Подношење захтева за визу

Члан 25.

Захтев за издавање визе се подноси лично, на прописаном образцу, најраније три месеца пре почетка намераваног путовања. Конзулат може одступити од личног подношења захтева за визу ако се утврди да је подносилац захтева законито користио претходно издате визе. Лица уписана у путну исправу подносиоца захтева за визу подnose посебне захтеве за визу на прописаном образцу.

Приликом подношења захтева, подносилац захтева је дужан да приложи:

- 1) попуњени образац захтева за визу из става 1. овог члана;
- 2) страну путну исправу у складу са чланом 24. став 1. овог закона;
- 3) фотографију;
- 4) доказ о уплаћеној такси за издавање визе;
- 5) пропратне исправе о сврси и условима боравка у Републици Србији у складу са чланом 26. овог закона;
- 6) позивно писмо у складу са чланом 27. овог закона;
- 7) одговарајуће и важеће путно здравствено осигурање у складу са чланом 28. овог закона.

Конзулат ће одбацити захтев за визу уколико подносилац захтева не поднесе захтев у року предвиђеном у ставу 1. овог члана или не испуни један или више услова из става 2. тач. 1)-4) овог члана. Исправе које су приложене уз захтев, као и износ уплаћене таксе за издавање визе ће се вратити странцу.

Изузетно, захтев за издавање визе који не испуњава услове из става 2. тач. 1) – 4) овог члана може се сматрати допуштеним ако то захтевају интереси Републике Србије или из хуманитарних разлога.

Ако је захтев допуштен, у путну исправу странца уноси се шамбиљ којим се потврђује пријем захтева за визу.

Шамбиљ се не уноси у дипломатске и службене путне исправе.

Изглед и садржину обрасца за подношење захтева за визу као и штампарија којим се потврђује пријем захтева прописује министар надлежан за спољне послове.

Пропратне исправе

Члан 26.

Приликом подношења захтева за аеродромску транзитну визу, подносилац захтева је дужан да приложи исправе којима се доказује могућност уласка у државу планираног путовања.

Приликом подношења захтева за визу за краћи боравак, подносилац захтева је дужан да приложи:

- 1) исправе којима се доказује сврха путовања;
- 2) исправе у вези са смештајем или доказ о довољним финансијским средствима за покривање трошкова смештаја;
- 3) исправе којима се доказује да подносилац захтева за визу има довољно средстава за издржавање током намераваног боравака и за повратак у земљу порекла или место уобичајеног боравака;
- 4) друге доказе на основу којих се може проверити намера подносиоца да напусти Републику Србију пре истека затражене визе.

Приликом подношења захтева за визу за дужи боравак, подносилац је дужан да приложи:

- 1) исправе које у складу са одредбама овог закона треба приложити приликом подношења захтева за привремени боравак, у зависности од основа боравака;
- 2) исправе у вези са смештајем или доказ о довољним финансијским средствима за покривање трошкова смештаја;
- 3) исправе којима се доказује да подносилац захтева за визу има довољно средстава за издржавање током намераваног боравака и за повратак у земљу порекла или место уобичајеног боравака.

Конзулат може разматрати захтев за издавање визе и уколико једна или више исправа из става 2. овог члана није приложена, под условом да је подносилац захтева за визу законито користио претходно издате визе и уколико нема сумње да постоје разлози за одбијање уласка странца у Републику Србију из члана 15. овог закона.

Позивно писмо

Члан 27.

Правно или физичко лице које позива странца у приватну или пословну посету мора приложити позивно писмо.

Позивар се позивним писмом обавезује да ће сносити трошкове боравака и принудног удаљења странца са територије Републике Србије, као и трошкове евентуалног боравака и смештаја странца у Прихватилишту за странце, уколико се они не могу наплатити од самог странца.

Уколико је позивар страног држављанина у Републику Србију физичко лице, позивно писмо треба да садржи изјаву из става 2. овог члана, личне податке странца (име и презиме странца, датум рођења, држављанство странца, податке о путној исправи), личне податке позивара (име и презиме позивара, датум рођења, држављанство позивара, телефонски број позивара, адресу на којој позивар борави, разлог позивања странца у Републику Србију), као и друге податке који су од важности у поступку издавања визе. Позивно писмо физичког лица мора бити оверено код надлежног органа за оверу писмена.

Уколико је позивар страног држављанина у Републику Србију правно лице позивно писмо треба да садржи изјаву из става 2. овог члана, личне податке странца

(име и презиме странца, датум рођења, држављанство странца, податке о путној исправи), име, седиште, матични број и порески идентификациони број, потпис и печат одговорног лица у правном лицу које позива странца у посету, разлог позивања странца у Републику Србију, као и друге податке који су од важности у поступку издавања визе.

Путно здравствено осигурање

Члан 28.

Подносилац захтева за визу мора да приложи доказ да за време боравка у Републици Србији има одговарајуће путно здравствено осигурање које покрива трошкове који могу настати у вези са хитном медицинском помоћи, хитним болничким лечењем, враћањем у државу порекла из здравствених разлога или у случају смрти.

Осигурање мора обухватити све време планираног боравка у Републици Србији.

Изузетно од става 1. овог члана, доказ о путном здравственом осигурању нису дужни да приложе носиоци дипломатских путних исправа и подносиоци захтева за аеродромску транзитну визу.

Провера услова и процена ризика

Члан 29.

Конзулат у сарадњи са Министарством унутрашњих послова и државним органом надлежним за заштиту безбедности Републике Србије врши проверу података подносиоца захтева и позивара увидом у евиденције које се воде у складу са законом, утврђује веродостојност навода у документацији приложеној уз захтев за издавање визе и потврђује оправданост сврхе путовања. Лични подаци подносиоца захтева за визу и са њим повезаних физичких и правних лица, се прикупљају и обрађују у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Пре издавања визе конзулат је дужан да прибави претходну сагласност Министарства унутрашњих послова када је то предвиђено актом који доноси Влада.

Претходну сагласност даје Министарство унутрашњих послова на основу резултата провере надлежног органа по месту доласка странца, прибављеног мишљења државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије и других оперативних сазнања којима у конкретном случају располаже.

Надлежни орган по месту доласка странца обавља разговор са позиваром и врши теренске провере о околностима доласка странца у Републику Србију, врши провере кроз евиденције које се воде у складу са законом и предузима друге мере у складу са законом и прописима донетим на основу закона, ради утврђивања чињеница неопходних за процену основаности захтева за визу. Позивар је дужан да надлежном органу достави копију позивног писма из члана 27. овог закона.

Рок за достављање претходне сагласности из става 3. овог члана је 10 дана од дана достављања захтева за издавање визе на разматрање.

Рок из става 4. овог члана може се продужити до 25 дана, уколико за то постоје оправдани разлози.

Приликом провере захтева за визу, утврђује се да ли постоји један или више разлога за одбијање визе из члана 36. овог закона.

У оправданим случајевима конзулат, односно надлежни орган може позвати подносиоца захтева или позивара ради достављања додатних информација, као и додатне документације.

Претходно одбијање захтева за визу не значи и аутоматски одбијање новог захтева за визу, који се процењује на основу свих доступних информација.

Рокови за одлучивање о захтеву за издавање визе

Члан 30.

О захтеву за издавање визе одлучује се у року од 15 дана од дана подношења потпуног захтева у смислу члана 25. овог закона.

Рок из става 1. овог члана може се продужити до 30 дана ако за то постоје оправдани разлози.

Издавање визе

Члан 31.

Рок важења визе, период боравака и број улазака у Републику Србију одређује се у складу са чињеницама утврђеним сходно члану 29. овог закона.

Важност аеродромске транзитне визе или визе за краћи боравак за један или два уласка у Републику Србију издаје се са роком који је 15 дана дужи од одобреног периода боравака из става 1. овог члана, осим када то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана.

У случају транзита, виза за краћи боравак се издаје са периодом боравака који одговара времену потребном за транзит.

Аеродромска транзитна виза, односно виза за краћи боравак са виšekратним уласцима издаје се са роком важења дужим од шест месеци уколико је подносилац захтева:

- 1) доказао потребу или оправдао намеру да редовно путује у Републику Србију, нарочито због пословних или приватних разлога и
- 2) доказао да је законито користио претходно издате визе.

Виза за дужи боравак се издаје за више улазака и роком важења који не може бити краћи од 90 нити дужи од 180 дана.

Испуњавање визне налепнице и унос у путну исправу

Члан 32.

Визна налепница попуњава се машинским путем, пре уношења визе у путну исправу странца. Одштампана визна налепница не може се исправљати.

Изузетно, визна налепница се може ручно попуњавати, уз сагласност министарства надлежног за спољне послове само у случају техничких проблема, због више силе и немогућности штампања визне налепнице. У ручно попуњену визну налепницу не могу се уносити измене. Податак о ручно попуњеној визи уноси се у Визни информациони систем према одредбама овог закона које уређују обраду података.

Изглед, садржину и начин уношења налепнице визе у страну путну исправу прописује министар надлежан за спољне послове.

Поништавање визне налепнице

Члан 33.

Ако конзулат открије грешку на попуњеној визној налепници, таква визна налепница се поништава прецртавањем.

Ако је визна налепница из става 1. овог члана унета у путну исправу странца, налепница визе се поништава прецртавањем, а нова налепница се уноси на следећу празну страницу путне исправе.

Издавање визе на граничном прелазу

Члан 34.

Изузетно од члана 23. став 1. и уколико не постоје сметње прописане чланом 15. овог закона, странцу који није имао прилику да визу затражи преко конзулата, може се на граничном прелазу издати виза за краћи боравак за један улазак са роком важења до 15 дана, када је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни, лични или професионални разлози.

У случају транзита виза се издаје са роком важења потребним за транзит.

Пре издавања визе из става 1. овог члана прибавља се мишљење државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије.

Захтев за издавање визе из става 1. овог члана странац подноси лично, на прописаном обрасцу, на граничном прелазу на коме се налази. Приликом подношења захтева за визу странац прилаже и исправе којима доказује разлоге за улазак у Републику Србију из става 1. овог члана.

Одлука о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу и разлози на којима се она заснива доставља се странцу на прописаном обрасцу.

Против одлуке о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу може се изјавити жалба у складу са чланом 38. овог закона.

Изглед и садржину обрасца о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу и ближе услове за издавање визе на граничном прелазу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Продужење рока важења визе

Члан 35.

Рок важења визе и период боравка назначеног у визи се не може продужавати.

Изузетно од става 1. овог члана, рок важења визе за краћи боравак или период боравка назначен у визи може се продужити на захтев странца ако то налажу хуманитарни, професионални или лични разлози, односно због више силе.

Захтев из става 2. овог члана странац подноси лично надлежном органу, пре истека рока важења визе или периода боравка, и прилаже доказе о постојању околности из става 2. овог члана. До доношења одлуке о захтеву за продужење визе странац законито борави на територији Републике Србије.

Виза се продужава уношењем нове визне налепнице. Укупни период боравка странца у Републици Србији по претходно издатој визној налепници и период боравка по визној налепници која се издаје на основу овог члана не може бити дужи од 90 дана.

Одлука о одбијању захтева из става 2. овог члана и разлози на којима се она заснива доставља се странцу на прописаном обрасцу.

Против одлуке о одбијању захтева за продужење рока важења може се изјавити жалба у складу са чланом 38. овог закона.

Изглед и садржину обрасца о одбијању захтева за продужење рока важења визе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева за издавање визе

Члан 36.

Конзулат ће одбити захтев за издавање визе странцу, ако:

- 1) је рок важења његове путне исправе краћи од рока прописаног у члану 24. став 1. овог закона;

- 2) не испуњава услове за улазак у другу државу или враћање у државу порекла или државу уобичајеног боравка;
- 3) је на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања странца, односно мера забране уласка;
- 4) нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом;
- 5) нема путно здравствено осигурање за период намераваног боравка у Републици Србији;
- 6) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 7) је већ боравио у Републици Србији 90 дана током последњих 180 дана, а поднео је захтев за издавање визе за краћи боравак;
- 8) ако се утврди да у вези са уласком и боравком странаца на територији Републике Србије постоје разлози у смислу члана 9. овог закона;
- 9) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравану сврху;
- 10) се лично не одазове на позив конзулата Републике Србије;
- 11) уз захтев за визу приложи фалсификовану путну исправу;
- 12) постоји оправдана сумња у веродостојност пропратне документације која је приложена уз захтев за визу или у веродостојност његове изјаве;
- 13) не приложи доказ о довољним средствима за издржавање за време трајања планираног боравка и за повратак у државу порекла или државу уобичајеног боравка;
- 14) постоји сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно да постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију;
- 15) ако постоје разлози да се оправдано верује да неће поступати у складу са правним поретком Републике Србије;
- 16) ако је очигледно да је брак закључен или ванбрачна заједница успостављена преваходно са циљем добијања визе;
- 17) ако се приликом разматрања захтева за издавање визе на граничном прелазу утврди да је подносилац захтева био у прилици да визу затражи у конзулату.

Изузетно, од става 1. овог члана, виза се може издати из хуманитарних разлога, ако је то у интересу Републике Србије или ако то налажу међународно прихваћене обавезе.

Одлука о одбијању захтева за издавање визе и разлози на којима се она заснива доставља се странцу на прописаном обрасцу.

Против одлуке о одбијању визе може се изјавити жалба у складу са чланом 38. овог закона.

Изглед и садржину обрасца о одбијању захтева за визу прописује министар надлежан за спољне послове уз сагласност министра унутрашњих послова.

Поништавање и укидање визе

Члан 37.

Виза се поништава ако постоји основана сумња да нису били испуњени услови за њено издавање у време када је издата.

Виза се укида када се накнадно утврди да више не постоје услови који су постојали у време њеног издавања.

Виза се може укинути на захтев странца који има важећу визу.

Визу поништава или укида конзулат, гранична полиција или надлежни орган.

Одлука о укидању или поништавању визе са разлозима на којима се она заснива, доставља се странцу на прописаном обрасцу.

Против одлуке о поништавању или укидању визе може се изјавити жалба у складу са чланом 38. овог закона, осим у случају када је виза укинута на захтев странца коме је била издата виза.

Изглед и садржину обрасца о укидању или поништавању визе, као и начин поништавања и укидања визе прописује министар надлежан за спољне послове уз сагласност министра унутрашњих послова.

Жалба

Члан 38.

Против одлуке о одбијању захтева за визу, одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу, поништењу или укидању визе, продужењу рока важења визе и одбијању уласка у Републику Србију странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане административне таксе.

О жалби против одлуке из става 1. овог члана одлучује министарство надлежно за спољне послове или гранична полиција, у року од 60 дана од дана пријема жалбе.

Жалба на одлуку из става 1. овог члана не одлаже извршење.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

IV БОРАВАК СТРАНАЦА

Врсте боравка

Члан 39.

Врсте боравка странаца, у смислу овог закона, су:

- 1) боравак без визе до 90 дана у периоду од 180 дана из члана 16. овог закона;
- 2) боравак по основу визе за краћи боравак (виза Ц) из члана 21. овог закона;
- 3) боравак по основу визе за дужи боравак (виза Д) из члана 22. овог закона;
- 4) боравак по основу одобрења за привремени боравак;
- 5) боравак по основу одобрења за стално настањење.

Привремени боравак

Члан 40.

Привремени боравак је дозвола боравка страног држављанина у Републици Србији и може да се одобри странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана по основу:

- 1) запошљавања;
- 2) школовања или учења језика;
- 3) студирања;
- 4) учествовања у програмима међународне размене ученика или студената;
- 5) стручне специјализације, обуке и праксе;
- 6) научно истраживачког рада или друге научно образовне активности;
- 7) спајања породице;
- 8) обављања верске службе;
- 9) лечења или неге;
- 10) власништва над непокретности;
- 11) хуманитарног боравка;
- 12) статуса претпостављене жртве трговине људима;
- 13) статуса жртве трговине људима.

Изузетно од става 1. овог члана привремени боравак по основу запошљавања се може одобрити странцу који намерава да у Републици Србији борави краће од 90 дана, а за тај рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола.

Странац коме је привремени боравак одобрен по неком од основа прописаних у ставу 1. овог члана, дужан је да у Републици Србији борави у складу са основом због које му је боравак и одобрен.

Подношење захтева за привремени боравак и рокови

Члан 41.

Странац који је у Републику Србију ушао и борави законито, а за улазак у Републику Србију му није потребна виза или је у Републику Србију ушао са визом за дужи боравак, захтев за одобрење привременог боравка подноси лично надлежном органу.

Изузетно од става 1. овог члана, а то је у интересу Републике Србије, ако за то постоје хуманитарни разлози или виша сила, странац који је законито ушао и законито борави у Републици Србији са издатом визом за краћи боравак може поднети захтев за одобрење привременог боравка надлежном органу, уз достављање доказа о постојању околности из овог става.

Захтев за продужење привременог боравка, странац подноси лично надлежном органу, најраније три месеца, а најкасније 30 дана пре истека рока важења привременог боравка.

Ако је у то интересу Републике Србије, ако се утврди да постоје хуманитарни или лични разлози странца или због постојања више силе, надлежни орган може разматрати захтев за продужење привременог боравка странца који је поднет након истека важећег привременог боравка, уколико је временски период између истека претходног привременог боравка и подношења захтева за продужење привременог боравка краћи од три месеца.

Уколико надлежни орган одобри продужење привременог боравка из става 4. овог члана, период између истека претходно одобреног привременог боравка и подношења захтева за продужење сматра се законитим и непрекидним боравком.

Странац који благовремено поднесе захтев за одобрење привременог боравка, односно за продужење привременог боравка, може остати у Републици Србији до извршности решења донетог у другостепенем поступку.

Надлежност за одлучивање

Члан 42.

О захтеву за привремени боравак, одлучује надлежни орган у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Приликом решавања по поднетом захтеву за одобрење привременог боравка, надлежни орган поред процене да ли су испуњени услови из члана 43. овог закона, на прописан начин прибавља мишљење државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије о постојању или непостојању безбедносних сметњи за одобрење привременог боравка. Рок за доставу мишљења из овог става је 25 дана од дана достављања захтева на разматрање.

Услови за издавање одобрења за привремени боравак

Члан 43.

Странцу се може одобрити привремени боравак ако уз захтев приложи:

- 1) важећи лични или службени пасош;
- 2) доказ да поседује довољна средства за издржавање;
- 3) пријаву адресе становања у Републици Србији;
- 4) доказ о здравственом осигурању током периода за који тражи одобрење односно продужење привременог боравка у Републици Србији;
- 5) доказе о оправданости захтева за одобрење привременог боравка у складу са основом привременог боравка из члана 40. овог закона, као и друга документа на захев надлежног органа;
- 6) доказ о уплати прописане административне таксе.

Ближе услове за одобрење привременог боравка из 1. овог члана, изглед и садржину захтева за одобрење привременог боравка, начин прибављања мишљења о постојању или непостојању безбедносних сметњи за одобрење привременог боравка, као и изглед, садржину и начин уношења налепнице привременог боравка у страну путну исправу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Трајање привременог боравка

Члан 44.

Странцу се привремени боравак може одобрити у трајању до једне године и може да се продужи на исти период, у зависности од основа боравка и постојања разлога због којих се привремени боравак одобрава.

Одобрење привременог боравка уноси се у страну путну исправу утискивањем налепнице привременог боравка. Странац лично преузима путну исправу у којој је утиснута налепница за привремени боравак. Изузетно, уколико за то постоје оправдани разлози путну исправу у коју је утиснута налепница привременог боравка може подићи пуномоћник странца.

Рок важења путне исправе мора бити најмање три месеца дужи од рока на који се одобрава привремени боравак.

Изузетно, странцу који нема важећу путну исправу привремени боравак се одобрава и продужава решењем.

Одбијање захтева за привремени боравак

Члан 45.

Надлежни орган одбиће захтев за привремени боравак, односно захтев за продужење привременог боравка странца, ако:

- 1) је рок важења личног или службеног пасоша краћи од рока прописаног у члану 44. став 3. овог закона;
- 2) нису испуњени услови предвиђени чланом 43. став 1. овог закона;
- 3) је странцу на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања или му је изречена мера забране уласка;
- 4) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 5) постоји оправдана сумња да странац привремени боравак неће користити у намеравању сврху;
- 6) странац приложи фалсификовану путну исправу;
- 7) се утврди да је пропратна документација која је приложена уз захтев за привремени боравак фалсификована или прибављена на незаконит начин;
- 8) ако постоји оправдана сумња је да је брак закључен или ванбрачна заједница успостављена пре свега у циљу одобрења привременог боравка.

Ако се увидом у путну исправу странца или увидом у евиденције које се воде у складу са одредбама закона којима се регулише прелазак државне границе, утврди да је

странац током важења претходно одобреног привременог боравка у Републици Србији боравио мање од половине времена на које му је одобрен привремени боравак, надлежни орган може одбити захтев за продужење привременог боравка, уколико странац не достави доказ о оправданости одсуства из Републике Србије.

Уколико је решење из става 1. овог члана донето након истека законитог боравка из члана 39. став 1. тач. 1) – 4) овог закона надлежни орган ће у решењу одредити рок у коме је странац дужан да напусти Републику Србију, у складу са чланом 77. и 78. овог закона.

Против решења из става 1. овог члана странац може изјавити жалбу надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. О жалби на решење из става 1. овог члана одлучује гранична полиција. Жалба одлаже извршење решења.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Привремени боравак по основу запошљавања

Члан 46.

Привремени боравак по основу запошљавања, може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и:

- 1) коме је у складу са прописима којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији привремени боравак претходни услов за добијање радне дозволе у Републици Србији, или
- 2) који намерава да борави у Републици Србији по основу запошљавања дуже од 90 дана и није му потребна дозвола за рад у смислу прописа којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији.

Привремени боравак по основу школовања или учења језика

Члан 47.

Привремени боравак по основу школовања, односно стицања образовања у основним или средњим школама, или учења српског језика ради наставка школовања или студирања у Републици Србији, може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ о упису у верификовану образовну установу Републике Србије, односно доказ о упису у организацију регистровану за остало образовање, односно учење језика.

За одобравање привременог боравка малолетног странца ради школовања у Републици Србији потребна је сагласност родитеља, старатеља, односно законског заступника странца, као и доказ да ће одрасла особа која живи у Републици Србији бити одговорна за странца за време боравка у Републици Србији, нарочито у погледу обезбеђења смештаја малолетном странцу, здравствене неге и средстава за издржавање.

Уколико је одрасла особа која даје гаранцију за малолетника који се школује страни држављанин, привремени боравак малолетнику се одобрава на период на који је одобрен привремени боравак даваоцу гаранције.

Привремени боравак по основу студирања

Члан 48.

Привремени боравак по основу студирања у Републици Србији може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да је уписао студије у акредитованој високошколској установи ради стицања високог образовања у Републици Србији.

Привремени боравак из става 1. овог члана се одобрава у трајању од једне године и може се продужити на исти период, изузев у случају из члана 44. став 3. овог закона. Ако студије трају мање од годину дана, привремени боравак се одобрава за период трајања студија.

Продужење привременог боравака странца по основу студирања може се, поред разлога прописаних у члану 45. овог закона, одбити и уколико се утврди да странац континуирано не постиже задовољавајући напредак у студијама, а у складу са прописима којима је регулисана област високошколског образовања.

Привремени боравак по основу учешћа у програмима међународне размене ученика и студената

Члан 49.

Привремени боравак по основу учешћа у програмима међународне размене ученика и студената у Републици Србији може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да учествује у програмима међународне размене ученика и студената које је одобрило министарство надлежно за просвету и науку.

За одобравање привременог боравака малолетног странца по основу учешћа у програмима међународне размене ученика у Републици Србији потребна је сагласност родитеља, старатеља, односно законског заступника странца, као и доказ да ће организација која спроводи програм размене ученика бити одговорна за малолетног странца за време боравака у Републици Србији, нарочито у погледу обезбеђивања смештаја странца, здравствене неге и средстава за издржавање.

Привремени боравак по основу специјализације, стручне обуке или праксе

Члан 50.

Привремени боравак по основу специјализације, стручне обуке или праксе може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи потврду одговарајућег надлежног органа, установе или другог правног лица у Републици Србији да му је одобрена специјализација, стручна обука или пракса, као и програм којим је утврђено време њиховог трајања.

Привремени боравак по основу научно истраживачког рада или других научно образовних активности

Члан 51.

Привремени боравак по основу научно истраживачког рада или других научно образовних активности може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи уговор закључен са научно истраживачком организацијом о обављању научно истраживачког рада и спровођења истраживачких активности.

Привремени боравак из става 1. овог члана се одобрава у трајању од једне године и може се продужити на исти период, изузев у случају из члана 44. став 3. овог закона. Ако научно истраживачки рад или друга научно образовна активност траје мање од годину дана, привремени боравак се одобрава за период трајања истраживачког рада или друге научно образовне активности.

На странца коме је одобрен привремени боравак из става 1. овог члана примењују се прописи којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији.

Привремени боравак по основу обављања верске службе

Члан 52.

Привремени боравак по основу обављања верске службе може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказе о ангажованости у законски признатој цркви или верској заједници за обављање црквених послова или верских служби, у складу са прописима којима се уређује положај верских заједница.

Привремени боравак по основу лечења или неге

Члан 53.

Привремени боравак по основу лечења или неге може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да ће здравствена установа или установа социјалне заштите пружити адекватне услуге планираног лечења или неге.

Привремени боравак по основу власништва над непокретности

Члан 54.

Привремени боравак по основу власништва над непокретношћу може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и који приложи доказе о власништву над том непокретности.

Непокретност у смислу овог закона су стамбене зграде и станови у Републици Србији над којима странац може имати засебно право својине и у којима странац живи у Републици Србији.

Привремени боравак по основу спајања породице

Члан 55.

Захтев за издавање одобрења за привремени боравак по основу спајања породице може поднети странац, члан уже породице држављанина Републике Србије, странца коме је одобрен привремени боравак или стално настањење у Републици Србији, као и члан уже породице странца коме је у Републици Србији одобрено уточиште у складу са одредбама закона који уређује област азила.

Ужом породицом, у смислу овог закона, сматрају се: супружници, ванбрачни партнери и њихова деца рођена у браку или ван брака, усвојена деца или пасторчад до навршених 18 година живота која нису закључила брак.

Изузетно, чланом уже породице може се сматрати:

- 1) рођак по правој линији држављанина Републике Србије или странца коме је одобрен привремени боравак или стално настањење у Републици Србији или рођак по правој линији његовог супружника или ванбрачног партнера, а који зависи од њих и нема адекватну породичну бригу у земљи порекла или
- 2) пунолетно дете држављанина Републике Србије или странца коме је одобрен привремени боравак или стално настањење у Републици Србији или пунолетно дете његовог супружника или ванбрачног партнера које није закључило брак, а које не може да подмирује своје потребе због здравственог стања.

У случају полигамног брака, спајање породице одобриће се само једном брачном другу и њиховој заједничкој деци до навршених 18 година живота која нису закључила брак.

Привремени боравак за члана породице странца коме је одобрено уточиште у складу са одредбама закона који уређује област азила

Члан 56.

За одобрење привременог боравка странцу који је члан уже породице странца коме је у Републици Србији одобрено уточиште у складу са одредбама закона који уређује област азила није потребно да се испуне сви услови предвиђени чланом 43., као и услови из члана 41. став 1. и 2 овог закона, узимајући у обзир специфичне, личне околности странца са одобреним уточиштем и чланова његове уже породице.

Уколико је странац коме је одобрено уточиште у Републици Србији у складу са одредбама закона који уређује област азила малолетник, одобрење привременог боравка по основу спајања породице могу остварити његови родитељи под истим условима прописаним у ставу 1. овог члана, а у циљу очувања јединства породице.

У случају да члан уже породице странца коме је одобрено уточиште у Републици Србији у складу са одредбама закона који уређује област азила не поседује путну исправу привремени боравак се одобрава решењем и одобрава се на период са роком важења до једне године.

Рок важења привременог боравка у сврху спајања породице

Члан 57.

Привремени боравак ради спајања породице се одобрава у трајању од једне године и продужава се на исти период, изузев у случају из члана 44. став 3. овог закона.

Странцу коме се привремени боравак одобрава по основу спајања породице са странцем коме је одобрен привремени боравак, привремени боравак се одобрава до истека рока важења одобрења привременог боравка странца са којим се тражи спајање породице.

Привремени боравак малолетног странца рођеног на територији Републике Србије

Члан 58.

Родитељ или старатељ детета које је рођено на територији Републике Србије, а коме су оба родитеља страни држављани, дужан је да у року од 3 месеца од рођења детета поднесе захтев за одобрење привременог боравка за дете.

Привремени боравак из става 1. овог члана се одобрава на период до када је одобрен привремени боравак родитеља или старатеља детета, односно на период од једне године уколико је један од родитеља или старатеља детета стално настањени странац.

Самостални боравак

Члан 59.

Странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона а који је члан уже породице држављанина Републике Србије, странца коме је одобрен привремени боравак, стално настањење у Републици Србија или коме је одобрено уточиште у Републици Србији у складу са одредбама закона који уређује област азила, а који је у претходном периоду од 5 година непрекидно боравио у Републици Србији у сврху спајања породице на лични захтев одобрава се самостални боравак.

Изузетно, странцу из става 1. овог члана, који је у последње 3 године непрекидно боравио на основу одобреног привременог боравка по основу спајања породице може се, на његов захтев, одобрити самостални боравак кад је држављанин

Републике Србије или странац са којим се остваривало право на спајање породице преминуо.

Изузетно од става 1. овог члана, странцу који је члан уже породице држављанина Републике Србије, странца коме је одобрен привремени боравак, стално настањење у Републици Србија или коме је одобрено уточиште у Републици Србији у складу са одредбама закона који уређује област азила и коме је одобрен привремени боравак ради спајања породице, а жртва је породичног насиља, може се, на његов захтев, одобрити самостални боравак иако нису испуњени сви услови предвиђени чланом 43. овог закона.

Рок важења самосталног привременог боравка се одређује у складу са чланом 57. став 1. овог закона.

Брак из користи

Члан 60.

Привремени боравак ради спајања породице неће се одобрити ако је брак склопљен из користи.

Браком из користи, у смислу овог закона, сматра се брак који је склопљен са намером да се странцу омогући улазак или боравак у Републици Србији супротно условима прописаним овим законом.

Околности које могу указивати да је брак склопљен из користи су:

- 1) супружници не одржавају брачну заједницу;
- 2) супружници не извршавају обавезе које произилазе из брака;
- 3) супружници се нису упознали пре склапања брака;
- 4) супружници не дају истините личне податке;
- 5) супружници не говоре језик који обоје разумеју;
- 6) за склапање брака су дата материјална средства, осим ако се не ради о средствима која се дају као мираз, а супружници долазе из земаља у којима је давање мираза обичај;
- 7) постоје докази ранијих бракова из користи на страни било ког супружника у Републици Србији или иностранству.

Одредбе овог члана се примењују и на ванбрачну заједницу.

Привремени боравак из хуманитарних разлога

Члан 61.

Привремени боравак може да се одобри странцу који испуњава услове из члана 43. овог закона и за кога постоје околности који захтевају посебно разматрање у вези са:

- 1) његовим породичним, културним или друштвеним везама са Републиком Србијом, степеном интеграције странца у друштвени живот Републике Србије у претходном периоду, посебно у погледа његовог школовања, радних активности или познавања језика;
- 2) одлагањем принудног удаљења странца из члана 84. овог закона у временском трајању од годину дана или више;
- 3) странцем који је жртва тешког кривичног дела, укључујући и лица која су била умешана у акцију за омогућавање ирегуларне миграције, ако сарађује са полицијом и правосудним органима, а његово присуство је неопходно у кривичном поступку или учествује у истрази као сведок или оштећени;
- 4) малолетним странцу који је напуштен или је жртва организованог криминала или је из других разлога остао без родитељског старања или без пратње;

5) озбиљним и оправданим личним разлозима хуманитарне природе или постојања интереса Републике Србије.

Надлежни орган ће одобрити привремени боравка из става 1. овог члана уколико утврди да су околности на којима заснива захтев основане али да из оправданих разлога нису испуњени сви услови из члана 43. овог закона.

Привремени боравак из става 1. овог члана се одобрава у временском трајању најмање 6 месеци а најдуже до годину дана и може се продужити, уколико околности на основу којих је привремени боравак одобрен и даље постоје.

Привремени боравак за претпостављене жртве трговине људима

Члан 62.

Центар за заштиту жртава трговине људима покреће стручни поступак идентификације странца за ког полиција, тужилаштво, суд, инспекцијски органи, орган старатељства, социјални радници, организације цивилног друштва и други релевантни органи имају оправдане разлоге да верују да је претпостављена жртва трговине људима (у даљем тексту претпостављена жртва).

У циљу физичког, психолошког и социјалног опоравка претпостављене жртве Центар за заштиту жртава трговине људима, државни органи, организације цивилног друштва и други релевантни органи информишу странца за кога имају оправдане разлоге да верују да је претпостављена жртва о условима за одобрење привременог боравка и другим правима из става 6. овог члана.

О покретању стручног поступка из ставе 1. овог члана Центар за заштиту жртава трговине људима обавештава надлежни орган ради покретања поступка одобравања привременог боравка претпостављене жртве.

Привремени боравак из става 3. овог члана може се одобрити у временском трајању до 90 дана и није потребно да буду испуњени услови прописани чланом 43. овог Закона. У овом периоду претпостављеној жртви се омогућава да се опорави и отргне од утицаја учинилаца кривичног дела и да на основу благовремених и потпуних информација о свом статусу самостално, без условљавања на сведочење, донесе одлуку о сарадњи са Центром за заштиту трговине људима, судом, тужилаштвом или полицијом.

Уколико је претпостављена жртва малолетни странац без пратње, надлежни орган ће, имајући у виду најбољи интерес малолетника, предузети радње ради утврђивања чињенице да ли се на територији Републике Србије налази његова породица. Пре него што се омогући спајање малолетника с породицом посебно ће се водити рачуна о томе да ли је породица малолетника умешана у трговину људима. У случају да је немогуће лоцирати породицу на територији Републике Србије или уколико надлежни орган оцени да спајање малолетника са породицом није у његовом најбољем интересу, малолетнику ће се поставити старатељ.

У овом периоду не може се донети решење о враћању, а претпостављеној жртви ће се омогућити прикладан и сигуран смештај, психолошка и материјална помоћ, приступ хитној медицинској заштити, приступ образовању за малолетнике. У случају потребе, претпостављеној жртви ће се на језику који разуме омогућити услуге превођења и тумачења, саветовања и информисања о његовим законским правима и правима која су му доступна.

Привремени боравак за жртве трговине људима

Члан 63.

Уколико се у поступку из члана 62. став 1. овог закона утврди да је странац жртва трговине људима и да је донео самосталну одлуку о учешћу у програму помоћи и

заштите, Центар за заштиту жртава трговине људима, у форми стручног мишљења о наведеном обавештава надлежни орган, који покреће поступак одобрења привременог боравка странцу.

Странцу, жртви трговине људима може се одобрити привремени боравак иако не испуњава услове из члана 43. овог Закона.

Жртвама трговине људима, укључујући и малолетнике који су жртве, одобриће се привремени боравак уколико постоје следећи разлози:

- 1) уколико Центар за заштиту жртава трговине људима сматра да је његов боравак нужан због њихове личне ситуације;
- 2) уколико суд, тужилаштво или полиција сматра да је његово присуство неопходно због сарадње у кривичном поступку.

Привремени боравак странцу који је жртва трговине људима се одобрава на период од годину дана, а жртви трговине људима из става 3. тачка 2) овог члана се одобрава у трајању не мањем од 6 месеци и може се продужити под истим условима.

Странац коме је одобрен привремени боравак као жртви трговине људима, поред права из члана 62. овог закона, без условљавања на пристанак сведочења, има право на приступ тржишту рада, стручном усавршавању и образовању. Уколико странац коме је одобрен привремени боравак као жртви трговине људима нема довољно материјалних средстава има право на медицинску и другу помоћ уколико се утврди да му је таква помоћ неопходна.

Приликом одобравања привременог боравка жртви трговине људима која је малолетна надлежни орган ће водити рачуна о најбољем интересу малолетника, а поступак одобравања привременог боравка ће се спровести у складу са узрастом и зрелости малолетника.

Престанак хуманитарног боравка и привременог боравка за жртве трговине људима

Члан 64.

Привремени боравак за жртве трговине људима или привремени боравак из члана 61. став 1. тачка 3) може се укинути у било ком тренутку уколико услови за издавање више нису задовољени, а посебно у следећим случајевима:

- 1) ако је странац коме је одобрен привремени боравак активно добровољно и самоиницијативно обновио контакте са лицима осумњиченим да су починили кривично дело из области трговине људима и ирегуларних миграција, односно ако се утврди да је пријава ових кривичних дела лажна или неоснована;
- 2) ако странац коме је одобрен привремени боравак престао да сарађује или се у процесу сарадње служи преварама;
- 3) то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 4) када правосудни органи одлуче да обуставе поступак.

Привремени боравак из хуманитарних разлога из члана 61. став 1. тач. 1), 2), 4) и 5) престаје ако престану околности због којих је странцу одобрен привремени боравак или то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана.

Начела приликом одлучивања

Члан 65.

Приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравка, а уколико се утврди да захтев треба одбити јер то

захтевају интереси заштите јавног поретка и безбедности Републике Србије и њених грађана из члана 45. став 1. тачка 4) овог закона, надлежни орган ће посебно ценити озбиљност и врсту повреде јавног поретка и интензитет претње по безбедности Републике Србије и њених грађана.

Приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравака, надлежни орган ће посебно ценити и дужину трајања боравка странца, његове личне, породичне, економске и социјалне околности.

Приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравака малолетника надлежни орган ће се руководити решењем које је у његовом најбољем интересу.

Престанак привременог боравака

Члан 66.

Уколико се накнадно сазна да за странца коме је одобрен привремени боравак постоје сметње из члана 43. или 45. овог закона, надлежни орган ће донети решење о престанку привременог боравака и одредити рок за добровољни повратак у коме је дужан да напусти Републику Србију складу са чланом 77. овог закона. Решењем о престанку привременог боравака може се изрећи и забрана уласка у одређеном временском периоду уколико су испуњени услови из члана 78. овог закона.

Приликом доношења одлуке из става 1. овог члана, цене се посебне околности сваког појединачног случаја, а посебно дужина трајања претходних привремених боравака странца и његове личне, породичне, културне, економске и друге везе са Републиком Србијом.

Против решења о престанку привременог боравака странац може изјавити жалбу надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. О жалби на решење о престанку права на привремени боравак одлучује гранична полиција. Жалба одлаже извршење решења.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Стално настањење

Члан 67.

Стално настањење је дозвола за дуготрајни боравак страног држављанина у Републици Србији.

Стално настањење ће се одобрити странцу који испуњава услове из члана 70. овог закона и који је до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак.

Странац који у Републици Србији има одобрен привремени боравак по основу студирања, општег образовања и сезонских послова не може поднети захтев за стално настањење у Републици Србији.

Странац који је у претходном периоду одређено време провео на привременом боравку у сврху студирања или општег образовања у Републици Србији, а касније променио сврху боравака у Републици Србији може у смислу става 2. овог члана поднети захтев за стално настањење. Само половина времена који је странац провео у Републици Србији у сврху општег образовања или студирања може се урачунати у време потребно за одобрење сталног настањења у смислу става 2. овог члана.

Непрекидним боравком, у смислу става 2. овог члана сматра се ефективни боравак странца на територији Републике Србије, са могућношћу вишекратног

одсуства из Републике Србије до десет месеци или једнократног одсуства до шест месеци, у периоду од пет година.

У тренутку подношења захтева за одобрење сталног настајења странац мора имати одобрен привремени боравак.

Време које је странац који има одобрен привремени боравак провео на издржавању казне затвора не урачунава се у време које је потребно за одобравање сталног настајења.

Странац коме је одобрено стално настајење изједначен је у правима и обавезама са држављанима Републике Србије, осим у погледу оних права и обавеза од којих је, на основу Устава и закона, изузет.

Ближе услове за одобравање сталног настајења, изгледу и садржини захтева за одобрење сталног настајења, као и изглед, садржину и начин уношења налепнице одобреног сталног настајења у страну путну исправу, прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Стално настајење у посебним случајевима

Члан 68.

Стално настајење може се одобрити странцу који испуњава услове из члана 70. овог закона и:

- 1) који је до дана подношења захтева за стално настајење у Републици Србији боравио непрекидно најмање три године на одобреном привременом боравку по основу спајања породице са држављанином Републике Србије, или странцем који има одобрено стално настајење;
- 2) малолетнику на привременом боравку у Републици Србији, ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настајење;
- 3) који је пореклом из Републике Србије;
- 4) другом странцу који има одобрен привремени боравак, ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију.

Одредбе члана 67. став 5) – 8) примењују се и у случајевима сталног настајења у посебним случајевима.

Надлежност за одлучивање

Члан 69.

Захтев за стално настајење у Републици Србији странац лично подноси надлежном органу.

О захтеву за стално настајење странца у Републици Србији одлучује гранична полиција решењем у року од 60 дана од дана подношења захтева.

Приликом решавања по поднетом захтеву за одобрење сталног настајења, поред процене да ли су испуњени услови из члана 67., 68. и 70. овог закона, гранична полиција прибавља мишљење државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије о постојању или непостојању безбедносних сметњи за одобрење сталног настајења. Рок за доставу мишљења из овог става је 55 дана од дана достављања захтева на разматрање.

Услови за одобрење сталног настајења

Члан 70.

Странцу се може одобрити стално настајење ако:

- 1) поседује важећи страни лични пасош;
- 2) поседује довољна средства за издржавање;

- 3) има пријављену адресу становања у Републици Србији;
- 4) има здравствено осигурање;
- 5) странцу није на снази забрана уласка у Републици Србију;
- 6) странац у Републици Србији није правоснажно осуђен на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци за кривично дело за које се гони по службеној дужности или су престале правне последице осуде;
- 7) странцу није изречена мера безбедности или мера протеривања странца;
- 8) поднесе доказ о уплати прописане административне таксе.

Одобрење за стално настањење уноси се у страну путну исправу у облику налепнице. Странац лично преузима путну исправу у којој је утиснута налепница одобреног сталног настањења. Изузетно, уколико за то постоје оправдани разлози путну исправу у коју је утиснута налепница сталног настањења може подићи пуномоћник странца.

Одбијање захтева за стално настањење

Члан 71.

Захтев за стално настањење одбиће се странцу:

- 1) који не испуњава услове из члана 67, 68. и 70. овог закона;
- 2) који је правоснажно осуђен на безусловну казну затвора у трајању дужем од 6 месеци за кривично дело за које се гони по службеној дужности или ако је за такво кривично дело покренут поступак;
- 3) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана.

Приликом доношења одлуке по поднетом захтеву за стално настањење, у случају постојања сметњи из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, цене се посебне околности сваког појединачног случаја, а нарочито озбиљност учињеног кривичног дела за које се гони по службеној дужности, опасност коју подносилац захтева представља за јавни поредак или интензитет претње по безбедност Републике Србије и њених грађана у случају даљег боравка на територији државе, у односу на дужину трајања претодних привремених боравака и његове личне, породичне, културне, економске и друге везе са Републиком Србијом.

Одбијање захтева за стално настањење странца у Републици Србији не доводи у питање могућност странца да даље настави да борави у Републици Србији по основу одобреног привременог боравка, уколико испуњава услове предвиђене одредбама овог закона којима се регулише привремени боравак.

Против решења о одбијању захтева за стално настањење странац може изјавити жалбу органу који је донео решење у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. О жалби на решење о одбијању захтева за стално настањење одлучује Влада. Жалба одлаже извршење решења.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Престанак права на стално настањење

Члан 72.

О престанку права странца на стално настањење одлучује гранична полиција, на предлог надлежног органа.

Странцу престаје право на стално настањење у Републици Србији ако:

- 1) странац представља стварну и озбиљну претњу по јавни поредак или његов даљи боравак на територији државе представља неприхватљив ризик по безбедност Републике Србије и њених грађана;
- 2) је странац дао лажне податке о свом идентитету или прикрио околности које су од значаја за издавање одобрења;
- 3) се утврди да се иселио из Републике Србије или да је непрекидно боравио у иностранству дуже од једне године;
- 4) се одрекао од права на стално настањење;
- 5) му је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања странца

Странац представља стварну и озбиљну претњу по јавни поредак из става 1., тачка 1) овог члана уколико је правоснажно осуђен за кривично дело безусловном казном затвора у трајању дужем од једне године, уколико је у периоду од пет година правоснажно осуђен на безусловне казне затвора у укупном трајању од три године или уколико је правоснажно осуђен на безусловну казну затвора за кривично дело против човечности и других добара заштићених међународним правом.

Даљи боравак странца на територији Републике Србије представља неприхватљив ризик по безбедност Републике Србије и њених грађана из става 1., тачка 1) овог члана уколико расположиви подаци и сазнања указују на постојање основа сумње да странац заговара, подстиче, помаже, припрема или предузима активности којима угрожава уставно уређење и безбедност Републике Србије, добра заштићена међународним правом и регионалну и глобалну безбедност од значаја за Републику Србију.

Приликом доношења одлуке о престанку права на стално настањење гранична полиција ће посебно ценити околности сваког појединачног случаја узимајући у обзир пре свега дужину трајања претходног боравка странца у Републици Србији, личне, породичне околности странца, као и везе странца са Републиком Србијом, у односу на претњу коју представља по јавни поредак а посебно озбиљност учињеног кривичног дела.

Уколико се решење о престанку права на стално настањење доноси из разлога из става 1. тач. 1) и 2) овог члана гранична полиција ће одредити рок за добровољни повратак у коме је дужан да напусти Републику Србију складу са чланом 77. овог закона. Решењем о престанку сталног настањења може се изрећи и забрана повратка у одређеном временском периоду уколико су испуњени услови из члана 78. овог закона.

Против решења о престанку права на стално настањење странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. Жалба одлаже извршење решења.

О жалби на решење о престанку права на стално настањење одлучује Влада.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Поновно стицање права на стално настањење

Члан 73.

Странцу коме је стално настањење престало на основу члана 72. став 2. тачка 3) овог закона, може поднети захтев за поновно стицање права на стално настањење, независно од временског рока прописаног у члану 67. став 2. овог закона, ако је до момента подношења захтева имао одобрен привремени боравак у Републици Србији у непрекидном трајању од три године.

У поступку по захтеву из става 1. овог члана, сходно се примењују чл. 69–71. овог закона.

V НЕЗАКОНИТИ БОРАВАК И ПОСТУПАК ВРАЋАЊА

Незаконит боравак

Члан 74.

Боравак странца у Републици Србији сматра се незаконитим ако:

- 1) је странац незаконито ушао у Републику Србију, у смислу члана 14. овог закона;
- 2) је странац у Републици Србији остао дуже од 90 дана у периоду од 180 дана;
- 3) је странцу период боравака одобрен по издатој визи истекао, или му је виза поништена или укинута;
- 4) се за странца који у Републици Србији борави у складу са чланом 39. овог закона утврди да постоје сметње из члана 15. овог закона;
- 5) је странцу привремени боравак истекао или престао;
- 6) је странцу престало право на стално настањење или нема други правни основ за боравак у Републици Србији;
- 7) је странац изразио намеру да поднесе захтев за азил, али се у року од 72 сата није јавио у објекат за смештај тражилаца азила, Канцеларију за азил није обавестио о промени адреси боравишта на приватној адреси или је самовољно напустио објекат за смештај тражилаца азила пре подношења захтева за азил;
- 8) је странцу правоснажном одлуком захтев за азил одбачен или одбијен, поступак по поднетом захтеву за азил обустављен или коме је из законом предвиђених разлога престало право на мађународну заштиту, а није поступио по налогу за напуштање територије Републике Србије изречном у правоснажној одлуци органа који је решавао по његовом захтеву;
- 9) је странцу изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања.

У случају да су испуњени услови из става 1. тач. 1) до 8) овог члана, надлежни орган након спроведеног поступка доноси решење о враћању из члана 77. или 78. овог закона.

Начела у поступку враћања

Члан 75.

Током поступка враћања надлежни орган ће имати у виду специфичну ситуацију посебно угрожених лица, породично и здравствено стање лица према коме је мера враћања усмерена, као и најбољи интерес малолетника.

Током поступка враћања поштује се начело јединства породице, у смислу обједињености свих чланова породице присутних на територији Републике Србије.

Током предузимања полицијских мера и радњи према странцима из става 1. овог члана, надлежни орган је дужан да поступа у складу са прописима којима је уређен положај лица са посебним потребама и међународним уговорима.

Пре доношења решења о враћању малолетника без пратње мора му се обезбедити одговарајућа помоћ службе за социјалну заштиту деце и младих.

Уколико је неопходно, у току поступка враћања обезбеђује се присуство преводиоца на језик који странац разуме или се оправдано може претпоставити да га разуме.

Надлежни орган, на захтев странца, мора обезбедити писмени превод диспозитива решења о враћању, превод забране уласка уколико је изречена и превод поуке о правном леку на језик који странац разуме или се оправдано може претпоставити да га разуме.

Изузетак од примене одредби

Члан 76.

Ово поглавље неће се примењивати у случају одбијања уласка странцу у складу са чланом 15. овог закона.

Чланови 77. до 80. овог закона се не примењују када се странцу у судском поступку изрекне безбедносна мера протеривања странца или заштитна мера удаљење странца са територије Републике Србије, односно када се странац налази у поступку изручења.

Решење о враћању и рок за добровољни повратак

Члан 77.

Странцу који незаконито борави на територији Републике Србије, надлежни орган доноси решење о враћању и одређује рок за добровољни повратак у коме је дужан да напусти Републику Србију.

Странац је дужан да у складу са решењем о враћању напусти Републику Србију. Странац је добровољно напустио Републику Србију ако је извршио обавезу враћања у року који му је одређен у решењу о враћању.

Уколико странац не напусти Републику Србију у складу са решењем о враћању, биће принудно удаљен из Републике Србије. Рок за добровољни повратак почиње да тече од дана извршности решења о враћању.

Приликом одређивања рока из става 1. овог члана, надлежни орган ће узети у обзир време у коме странац може да напусти територију Републике Србије, и околности у складу са чланом 75. али тај рок не може бити краћи од 7 дана ни дужи од 30 дана од дана када решење о враћању постане извршно. Странцу се може одредити и место преласка државне границе уз обавезу пријављивања полицијском службенику на граничном прелазу.

Надлежни орган може продужити период за добровољни повратак странцу који из оправданих разлога није напустио Републику Србију у року који му је одређен.

У току рока за добровољни повратак странац остварује право на хитну медицинску помоћ у складу са одредбама закона који уређује здравствено осигурање, право да се укључи у програм за подршку добровољног повратка, а у случају малолетника и право на основно образовање.

Надлежни орган може решењем о враћању наложити странцу да напусти територију Републике Србије одмах или у року који је краћи од 7 дана, ако постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења у смислу члана 87. овог закона или ако странац представља опасност за јавни поредак или безбедност Републике Србије и њених грађана.

Сматра се да је странац напустио Републику Србију када уђе у другу државу у коју му је одобрен улазак.

У случајевима када је издато решење о враћању, а накнадно се странцу одобри привремени боравак у складу са чланом 61. овог закона, решење о враћању се сматра ништавим.

Забрана уласка

Члан 78.

Приликом доношења решења о враћању надлежни орган може странцу да изрекне и забрану уласка у Републику Србију у одређеном временском периоду уколико:

- 1) странцу није одборен период добровољног повратка у складу са чланом 77. став 7. овог закона;
- 2) странац није испошговао обавезу напуштања Републике Србије у складу са роком за добровољни повратак одређеним претходним решењем о враћању.

Решењем о враћању странцу се може изрећи и забрана уласка у Републику Србију у одређеном временском периоду и у случајевима када:

- 1) постоји оправдана сумња да боравак није коришћен у намеравану сврху;
- 2) странац поступа супротно прописима о запошљавању и раду странаца, спречавању нереда на спортским такмичењима, јавном реду и миру, оружју, злоупотреби опојних дрога или пореским обавезама;
- 3) је странац правоснажно осуђен за кривично дело за које се гони по службеној дужности или ако је за такво кривично дело покренут поступак;
- 4) странац понавља чињење прекршаја;
- 5) је странац одговоран за прекршај или осуђен за кривично дело са елементима насиља или ако је за такав прекршај или кривично дело покренут поступак;
- 6) је странац осуђен на безусловну казну затвора дужем од једне године;
- 7) је странац у периоду од 5 година више пута правоснажно осуђен на казну затвора у укупном трајању од најмање три године;
- 8) је странац осуђен на безусловну казну затвора због кривичног дела против међународно заштићених права;
- 9) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 10) странац склопи брак из користи.

Дужина забране уласка одређује се узимајући у обзир све битне околности појединачног случаја и не изриче се на период дужи од пет година, осим у случају да странац представља озбиљну претњу по јавни поредак или безбедност Републике Србије и њених грађана.

У случају да се странцу решењем о враћању изрекне и забрана уласка у одређеном временском периоду у путну исправу странца може се утиснути печат забране уласка.

Изглед, садржину печата забране уласка и начин уношења забране уласка у страну путну исправу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Надлежни орган се може уздржати од изрицања мере забране уласка у појединачним случајевима из хуманитарних разлога, а нарочито уколико постоје околности из члана 75. ст. 1. и 2. овог закона.

Суспензија, скраћивање и укидање забране уласка

Члан 79.

Странцу који је Републику Србију добровољно напустио у складу са решењем о враћању, а на снази му је забрана уласка у Републику Србију, на захтев правосудних органа, из нарочито важних личних разлога странца или из хуманитарних разлога може привремено бити суспендована забрана уласка. Трајање суспензије траје док постоје разлози који су довели до суспензије забране и спроводи се без доношења управног акта.

Странац који је Републику Србију добровољно напустио у складу са решењем о враћању а коме је протекла половина времена изречене забране уласка у Републику Србију, може надлежном органу поднети захтев за укидање односно скраћивање забране уласка из личних или хуманитарних разлога односно уколико сматра да су престали разлози због којих му је забрана изречена. Против одлуке о одбијању захтева из овог става не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Надлежни орган може, по службеној дужности, у сваком тренутку укинути забрану уласка странца у Републику Србију у појединачним случајевима, уколико постоје околности из члана 62. и 63. овог закона.

Право на жалбу

Члан 80.

О жалби против решења из члана 77. и 78. овог закона одлучује гранична полиција

Жалба се изјављује преко надлежног органа у року од 15 дана од дана достављања решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

Жалба на решење из члана 78. овог закона не одлаже извршење решења, осим у случајевима када постоји стварна опасност кршења права предвиђеним чланом 83. овог закона или ако за то постоје озбиљни хуманитарни разлози.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

VI ЗАДРЖАВАЊЕ И ПРИНУДНО УДАЉЕЊЕ

Принудно удаљење

Члан 81.

Странац може бити принудно удаљен из Републике Србије уколико:

- 1) не напусти Републику Србију у року који му је одређен за добровољни повратак;
- 2) период за добровољни повратак није изречен у складу са чланом 77. став 7. овог закона;
- 3) је судском одлуком изречена мера безбедности протеривања или заштитна мера удаљења странца из земље.

Принудно удаљење из става 1. овог члана врше полицијски службеници надлежног органа или Прихватилишта за странце у складу са својим овлашћењима.

Ради обезбеђења извршења принудног удаљења, странцу се могу привремено одузети путне и друге исправе, путне карте, као и имовинске вредности у складу са одредбама Закона о полицији.

Министар надлежан за унутрашње послове донеће пропис којим се ближе уређују услови и начин спровођења принудног удаљења странца из Републике Србије.

Надзор поступка принудног удаљења

Члан 82.

Заштитник грађана у складу са надлежностима из прописа о заштитнику грађана врши надзор над поступком принудног удаљења странца.

Забрана принудног удаљења

Члан 83.

Странац не сме бити принудно удаљен на територију где му прети прогон због његове расе, пола, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења.

Одредба става 1. овог члана неће се примењивати на странца за кога се основано може сматрати да угрожава безбедност Републике Србије или које је правоснажном

пресудом осуђено за тешко кривично дело, због чега представља опасност за јавни поредак.

Независно од одредби става 2. овог члана странац не сме бити принудно удаљен на територију на којој постоји ризик да ће бити подвргнут извршењу смртне казне, мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању.

Малолетник без пратње не сме бити принудно удаљен осим у случају да је надлежни орган уверења да ће малолетник бити враћен члану породице, именованом старатељу или одговарајућој установи за прихват деце.

Одлагање принудног удаљења

Члан 84.

Надлежни орган донеће решење о одлагању принудног удаљења уколико постоје разлози прописани чланом 83. овог закона или уколико:

- 1) странцу није утврђен идентитет и то не његовом кривицом;
- 2) није могуће извршити превоз странца из Републике Србије;
- 3) ако би се појавиле озбиљне потешкоће услед психичког, физичког или здравственог стања странца.

Када се одлаже принудно удаљење за једног члана породице, надлежни орган при доношењу решења о одлагању принудног удаљења осталих чланова породице узима у обзир начело породичног јединства.

При доношењу решења о одлагању принудног удаљења, надлежни орган може да одреди боравак у складу са чланом 93. овог закона.

Странац коме је принудно удаљење одложено остварује право на хитну медицинску помоћ у складу са одредбама закона који уређује здравствено осигурање, а у случају малолетника и право на основно образовање.

Странцу коме је одложено принудно удаљење не престаје обавеза напуштања Републике Србије.

Странцу коме је принудно удаљење одложено издаје се привремена лична карта за странце.

Члан 85.

Одлагање принудног удаљења одобрава се на период до годину дана и може се продужити од стране надлежног органа.

Одлагање принудног удаљења се укида уколико основ за одлагање из члана 84. став 1. овог закона престане да постоји или уколико се странац не придржава обавеза које проистичу из обавезног боравка који му је одређен под условим из члана 93. овог закона.

У случају истека, односно поништења одлагања принудног удаљења у складу са ставом 2. овог члана, странац мора вратити надлежном органу исправу из члана 84. став 6. овог закона.

Жалба против решења о одлагању принудног удаљења и решења којим се укида одлагање принудног удаљења се изјављује надлежном органу у року од 8 дана од дана достављања решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. Жалба не одлаже извршење решења.

О жалби одлучује гранична полиција.

Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

Провера идентита и задржавање странца

Члан 86.

Странац се може задржати у просторијама надлежног органа због утврђивања његовог идентитета и законитости његовог боравка на територији Републике Србије.

Ако то налажу разлози обезбеђења принудног удаљења странац коме је у складу са чланом 77. и 78. овог закона донето решење о враћању може се задржати у просторијама надлежног органа ради његовог спровођења до граничног прелаза.

Задржавање из става 1. и 2. овог члана може да траје најдуже 48 сати, осим ако се странцу не одреди боравак у Прихватилишту у складу са чланом 87. овог закона.

На задржавање странца примењују се одредбе Закона о полицији.

Одређивање боравка у Прихватилишту за странце

Члан 87.

Странцу који се налази у поступку враћања, а у сврху припреме враћања или извршења принудног удаљења одређује се боравак у Прихватилишту за странце (у даљем тексту: Прихватилиште) на основу решења надлежног органа или решења граничне полиције о смештају странца у Прихватилиште.

Смештај странца у Прихватилиште из става 1. овог члана надлежни орган или гранична полиција ће одредити уколико се у конкретном случају не могу ефикасно применити одредбе које се односе на обавезни боравак странца из члана 93. овог закона, а нарочито ако:

- 1) постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења,
- 2) странац избегава или омета припрему за враћање односно принудно удаљење.

Ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења представља постојање основане сумње да страни држављанин неће добровољно напустити Републику Србију и поступити у складу са решењем о враћању. Основана сумња из овог става постоји уколико странац:

- 1) не поседује документа за утврђивања идентитета;
- 2) не сарађује у поступку враћања или омета своје удаљење;
- 3) није добровољно напустио Републику Србију;
- 4) не сарађује у поступку утврђивања идентитета или држављанства или је о себи дао лажне или противречне податке;
- 5) користи или је користио лажне или фалсификоване документе;
- 6) покуша или је већ ушао у Републику Србију на незаконит начин;
- 7) није поштовао обавезе из решења о обавезном бораваку у одређеном месту;
- 8) нема родбину или друштвене везе у Републици Србији;
- 9) нема средстава за обезбеђивање смештаја, односно издржавање.

Сматра се да странац чији идентитет не може да се утврди или странац који не поседује путну исправу избегава или омета припреме за враћање, односно принудно удаљење.

Изузетно од става 1. овог члана, странцу који има здравствене или друге посебне потребе, обезбедиће се други одговарајући смештај.

Трајање боравка у Прихватилишту

Члан 88.

Боравак странца у Прихватилишту траје што је краће могуће и током боравка странца у Прихватилишту мора бити довољно изгледа да се странац може принудно удаљити. Трајање боравка у Прихватилишту не може бити дуже од 3 месеца.

После истека временског периода из става 1. овог члана, странцу се може продужити боравак у Прихватилишту најдуже још 3 месеца ако:

- 1) странцу и даље није утврђен идентитет;
- 2) странац намерно омета принудно удаљење;

Решење о продужењу смештаја доноси Прихватилиште најкасније 15 дана пре истека времена за које је одређен боравак у Прихватилишту у решењу из члана 87. став 1. овог закона.

Укупно време боравка у Прихватилишту не може бити дуже од 6 месеци.

Време које је странац провео изван Прихватилишта за странце, на издржавању казне затвора или у притвору, не урачунава се у време боравка у Прихватилишту за странце.

Отпуштање из Прихватилишта

Члан 89.

Странац се пушта из Прихватилишта уколико:

- 1) услови из члана 87. став 1. и 2. више не постоје;
- 2) у складу са чланом 90. овог закона виши суд одлучи да странца треба отпустити из Прихватилишта;
- 3) истекне временски рок из члана 88. овог закона;
- 4) странац затражи азил у Републици Србији, осим уколико постоје разлози за ограничење кретања тражиоца азила у складу са одредбама закона који уређују област азила.

Правни лекови у поступку смештаја странца у Прихватилиште

Члан 90.

Против решења надлежног органа или граничне полиције о смештају лица у Прихватилиште из члана 87. став 1. овог закона и решења о продужењу смештаја из члана 88. став 3. овог закона, може се изјавити жалба у року од 8 дана од дана достављања решења. Жалба не одлаже извршење решења.

О жалби из става 1. овог члана одлучује виши суд на чијем подручју се налази Прихватилиште, у року од 15 дана од дана достављања жалбе.

Суд може одбити жалбу и потврдити решење из става 1. овог члана или усвојити жалбу и укинути решење из става 1. овог члана.

У поступку по жалби одлучује судија појединац, решењем, без одржавања рочишта.

Против решења суда жалба није дозвољена.

На поступак одлучивања по жалби из става 1. овог члана сходно се примењује закон којим се уређује ванпарнични поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Кућни ред и правила боравка у Прихватилишту

Члан 91.

Странац је дужан да се придржава кућног реда и правила боравка у Прихватилишту, које не може да напусти без одобрења.

Кућни ред и правила боравка у Прихватилишту прописује министар надлежан за унутрашње послове. Кућним редом се нарочито уређује:

- 1) обавеза странца да не напушта Прихватилиште без одобрења;
- 2) обавеза странца да сарађује у поступку враћања и да поштује кућни ред и правила боравка у Прихватилишту;
- 3) право странца да оствари контакт са адвокатом, члановима породице и надлежним конзуларним службама;

- 4) право странца на хитну медицинску помоћ;
- 5) право странца да одређени временски период у току дана проведе на отвореном и да има могућност за рекреацију;
- 6) право странца да у предвиђеној процедури искаже незадовољство условима смештаја у Прихватилишту;
- 7) обавезе релевантних органа да узму у обзир потребе посебно угрожених лица;
- 8) право релевантних и надлежних националних, међународних и невладиних организација да посете Прихватилиште;
- 9) обавезу Прихватилишта да информације о кућном реду и правилима боравка у Прихватилишту дају странцу на увид на језику који разуме, или се може претпоставити да разуме;
- 10) правила поступања полицијских службеника у Прихватилишту у случају да странац крши кућни ред и правила боравка у Прихватилишту.

Смештај малолетног странца у Прихватилиште

Члан 92.

Малолетни странац смешта се у Прихватилиште заједно са родитељем, односно другим законским заступником само као крајња мера и на најкраћи могући временски период.

Породицама смештеним у Прихватилишту које чекају удаљење даје се одвојен смештај којим се гарантује одговарајућа потреба за приватности.

Малолетницима који бораве у Прихватилишту омогућиће се учешће у активностима које укључују игру и рекреативне активности примерене узрасту малолетника, а у зависности од дужине боравка у Прихватилишту морају имати и приступ основном образовању.

Приликом боравка малолетника у Прихватилишту водиће се рачуна о његовом најбољем интересу.

Обавезни боравак у одређеном месту

Члан 93.

Надлежни орган ће странцу решењем одредити обавезни боравак у одређеном месту (у даљем тексту: обавезни боравак) када у складу са чланом 87. постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења, а задржавање не би било сразмерна мера, или у случају да је донето решење о одлагању принудног удаљења.

Странац коме је одређен обавезни боравак, дужан је да борави на одређеној адреси и да се редовно јавља надлежном органу.

Кад за то постоје оправдани разлози, надлежни орган може решењем одобрити странцу да привремено напусти место обавезног боравка.

Обавезни боравак се уноси у путну исправу странца утискивањем налепнице обавезног боравка чији изглед, садржину и начин уношења прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Странцу који нема путну исправу издаје се привремена лична карта.

Странцу који у намери онемогућавања или ометања принудног удаљења поступа супротно обавезама из ст. 2. и 3. овог члана, надлежни орган ће одредити боравак у Прихватилишту у складу са чланом 87. овог закона.

Против решења из става 1. овог члана, као и против решења из става 3. овог члана, странац може преко надлежног органа да изјави жалбу у року од 8 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање

прописане таксе. О жалби одлучује гранична полиција. Жалба не одлаже извршење решења. Против решења донетог у другом степену може се покренути управни спор.

Трошкови враћања странца

Члан 94.

Трошкови спровођења до дипломатског или конзуларног представништва, до Прихватилишта за странце, односно до државне границе и други трошкови враћања странца, падају на терет странца који се спроводи.

Уколико странац нема средстава за издржавање, трошкове из става 1. овог члана сноси лице које се обавезало да ће сносити трошкове његовог боравка у Републици Србији.

Трошкови које није могуће наплатити на начин из ст. 1. и 2. овог члана, падају на терет буџета Републике Србије.

VII ПУТНЕ ИСПРАВЕ ЗА СТРАНЦЕ

Врсте путних исправа за странце

Члан 95.

Путне исправе за странце у смислу овог закона су путна исправа за лица без држављанства и путни лист за странца.

Путна исправа за лица без држављанства

Члан 96.

Путну исправу за лица без држављанства издаје надлежни орган, у складу са међународним уговором.

Путна исправа за лица без држављанства издаје се са роком важности до две године.

Путни лист за странца

Члан 97.

Путни лист за странца издаје се странцу који нема важећу путну исправу ако:

- 1) му је престало држављанство Републике Србије – за одлазак у иностранство;
- 2) је изгубио страну путну исправу или је на други начин остао без ње, а држава чији је држављанин нема своје дипломатско или конзуларно представништво у Републици Србији, нити њене интересе заступа друга држава – за одлазак у иностранство;
- 3) се принудно удаљава – за одлазак у иностранство;
- 4) је у иностранству изгубио путну исправу за странца коју је издало дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије, надлежни орган или орган надлежан по посебном закону – за повратак у Републику Србију.

Путни лист за странца може да се изда и другом странцу ако за то постоје оправдани разлози.

Надлежност за издавање путног листа за странца

Члан 98.

Путни лист за странца издаје:

- 1) у случајевима из члана 97. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона - надлежни орган;

- 2) у случају из члана 97. став 1. тачка 4) овог закона - дипломатско или конзуларно представништво Републике Србије уз претходну сагласност граничне полиције;
- 3) у случајевима из члана 97. став 2. овог закона – надлежни орган или дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије уз претходну сагласност Министарства.

Путни лист за странца издаје се са роком важења до 30 дана.

Изглед обрасца и садржину путног листа за странца прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева за издавање путне исправе за странца

Члан 99.

Странцу се неће издати путна исправа за странце:

- 1) ако се против њега води кривични, односно прекршајни поступак осим кад постоји сагласност органа који води поступак;
- 2) ако је осуђен на казну затвора или новчану казну, док казну не издржи, односно не плати новчану казну;
- 3) ако није измирио своју доспелу имовинскоправну обавезу за коју постоји правоснажно решење, на захтев надлежног суда;
- 4) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије;
- 5) ако то налажу међународне обавезе Републике Србије.

Путни лист за странца из члана 97. став 1. тачка 3. може се издати иако постоје сметње из става 1. тач. 1) – 4) . овог члана.

Против решења о одбијању захтева за издавање путне исправе за странца из члана 96. и 97. овог закона странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од 8 дана од дана пријема одлуке. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. Жалба не одлаже извршење решења.

О жалби на решење о одбијању захтева за издавање путне исправе из члана 96. и 97. одлучује гранична полиција или министарство надлежно за спољне послове, у зависности од органа који је донео одлуку из става 1. овог члана. Жалба не одлаже извршење решења. Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

Из разлога предвиђених у ставу 1. овог члана, странцу коме је већ издата путна исправа за странце иста се може привремено одзети, о чему се издаје потврда.

Надлежни орган ће привремено одузету путну исправу за странца вратити странцу кад престану разлози из става 1. овог члана.

VIII ИСПРАВЕ ЗА ДОКАЗИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА

Врсте исправа за доказивање идентитета

Члан 100.

Странац у Републици Србији доказује идентитет страном важећом путном исправом, важећом личном картом коју је издао надлежни орган друге државе, личном картом за странца, привременом личном картом за странца и посебном личном картом.

Коришћење исправе за доказивање идентитета

Члан 101.

Странац је дужан, да на захтев полицијског службеника покаже исправу о идентитету из члана 100. овог закона.

Странац не сме исправу о свом идентитету давати на послугу другом лицу, нити се сме служити неважећом или туђом исправом као својом.

Издавање личне карте за странца и посебне личне карте

Члан 102.

Лична карта за странца издаје се странцу коме је одобрено стално настањење и странцу који нема важећу путну исправу а коме је одобрен привремени боравак.

Привремена лична карта за странца се издаје странцу коме је одређен обавезни боравак у складу са чланом 93. овог закона.

Странцу који је члан дипломатског или конзуларног представништва стране државе или члан друге мисије која има дипломатски статус, издаје се посебна лична карта.

Изглед обрасца и начин издавања личне карте из става 1. и 2. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове, а изглед обрасца и начин издавања посебне личне карте из става 3. овог члана прописује министар надлежан за спољне послове.

Садржај личне карте за странца, привремене личне карте за странца и посебне личне карте

Члан 103.

Лична карта за странца садржи следеће податке о странцу: фотографију, својеручни потпис, име и презиме, дан, месец и годину рођења, евиденцијски број странца, место и државу рођења, држављанство, пребивалиште, адресу стана и својство у коме странац борави у Републици Србији.

Привремена лична карта за странца садржи следеће податке о странцу: фотографију, својеручни потпис, име и презиме, дан, месец и годину рођења, евиденцијски број странца, место и државу рођења, држављанство, адресу обавезног боравка и трајање обавезног боравка.

Посебна лична карта садржи следеће податке о странцу: фотографију, својеручни потпис, име и презиме, дан, месец и годину рођења, место и државу рођења, звање носиоца, назив и адресу дипломатске мисије.

Подношење захтева за издавање личне карте за странца

Члан 104.

Странац из члана 102. став 1. овог закона, дужан је да у року од 30 дана од дана остваривања права због ког му се издаје лична карта за странце, надлежном органу поднесе захтев за издавање личне карте за странца.

Странац који је навршио 16 година живота, а остварио је право на личну карту за странца из члана 102. став 1. овог закона, дужан је да 15 дана по навршеној шеснаестој години живота поднесе захтев за издавање личне карте за странца.

На захтев родитеља, лична карта за странца може да се изда и малолетном странцу из члана 102. став 1. овог закона, који је навршио десет година живота.

Надлежност

Члан 105.

Личну карту за странца из члана 102. ст. 1. и 2. овог закона, издаје надлежни орган.

Посебну личну карту за странца из члана 102. став 3. овог закона, издаје министарство надлежно за спољне послове.

Рок важења

Члан 106.

Лична карта за странца коме је одобрено стално настањење, издаје се са роком важења од пет година.

Лична карта за странца коме је одобрен привремени боравак издаје се са роком важења на који му је одобрен привремени боравак.

Привремена лична карта се издаје се са роком важења на који му је одређен обавезни боравак.

Посебна лична карта издаје се са роком важења до четири године.

Малолетном странцу коме је одобрено стално настањење лична карта за странца издаје се са роком важења од две године.

Замена личне карте за странца

Члан 107.

Лична карта за странца ће се заменити ако је истекла, оштећена, ако фотографија више не одговара изгледу странца или када из других разлога не може да служи својој намени.

Странац је дужан, да у року од 8 дана од дана наступања разлога из става 1. овог члана, поднесе надлежном органу захтев за замену личне карте за странца.

Обавеза враћања личне карте за странца

Члан 108.

Странац је дужан да надлежном органу врати личну карту за странца ако:

- 1) је стекао држављанство Републике Србије;
- 2) се исељава из Републике Србије;
- 3) му је престало право на стално настањење или на привремени боравак, односно ако му је привремени боравак истекао.

Нестанак или губитак исправе за доказивање идентитета

Члан 109.

Странац је дужан да о нестанку или губитку исправе за доказивање идентитета коју је издао орган у Републици Србији без одлагања обавести орган који је ту исправу издао.

Странац који је на територији Републике Србије је дужан да о нестанку и губитку стране путне исправе у коју је утиснута важећа визна налепница, важећа налепница привременог боравка или сталног настањења у Републици Србији без одлагања обавести надлежни орган.

О нестанку или губитку стране путне исправе која не садржи налепнице из става 2. овог члана странац може обавестити надлежни орган, а у циљу прибављања путног документа за напуштање територије Републике Србије.

Надлежни орган странцу издаје потврду о нестанку или губитку исправе за доказивање идентитета, односно нестанку или губитку стране путне исправе на територији Републике Србије.

IX БОРАВИШТЕ И ПРЕБИВАЛИШТЕ СТРАНЦА

Појам боравишта, адресе становања и пребивалишта

Члан 110.

Боравиште је, у смислу овог закона, место и адреса на којој странац из члана 39. овог закона, борави дуже од 24 часа.

Странац коме је одобрен привремени боравак у Републици Србији има пријављену адресу становања на којој странац намерава да борави током одобреног привременог боравка. Странац на привременом боравку је дужан да у року од 3 дана од дана промене адресе становања о наведеном обавести надлежни орган.

Сматра се да странац не мења адресу становања уколико је пријавио боравиште на другој адреси из личних, пословних или других разлога, а то боравиште не траје дуже од 15 дана.

Странац коме је одобрено стално настањење у Републици Србији има пријављено пребивалиште. Странац на сталном настањењу је дужан да у року од 8 дана од дана промене пребивалишта о томе обавести надлежни орган.

Пребивалиште је, у смислу овог закона, место у коме се стално настањени странац настанио са намером да у њему стално живи, односно место у коме се налази центар његових животних активности, професионалних, економских, социјалних и других веза које доказују његову трајну повезаност с местом у коме се настанио.

Пријављивање боравишта, пребивалишта и промене адресе становања и одјава пребивалишта

Члан 111.

Правна лица, предузетници и физичка лица која пружају услуге смештаја странцима уз накнаду дужна су да надлежном органу према месту смештаја странца изврше пријаву боравишта странца у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја.

Правна и физичка лица код којих странци долазе у посету дужна су да надлежном органу према месту смештаја странца изврше пријаву боравишта странца у року од 24 часа од доласка странца у посету.

Уколико странац из члана 39. ст. 1-3. овог закона не користи смештај из става 1. овог члана или не одседа на приватној адреси код физичког или правног лица, дужан је да надлежном органу према месту смештаја, сам пријави своје боравиште у року од 24 часа од уласка у Републику Србију, односно од дана промене боравишта.

Физичко лице из ст. 1. и 2. овог члана је лице код кога странац долази у посету. Физичко лице код кога странац долази у посету може овластити друго лице или странца који је дошао код њега у посету да сам изврши пријаву боравишта из става 2. овог члана.

Правна лица и предузетници која пружају услуге смештаја странцима уз накнаду, на прописан начин и уколико постоје технички услови могу вршити пријављивање боравишта странаца у електронском облику.

Изглед обрасца пријаве боравишта и начин пријављивања боравишта странца, адресе становања, промене адресе становања, пријаве и одјаве пребивалишта странца, ближе се уређује прописом министра надлежног за унутрашње послове.

X ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О КРЕТАЊУ СТРАНЦА У УНИФОРМИ

Услови за ношење стране војне, полицијске или царинске униформе

Члан 112.

На територији Републике Србије странци се могу кретати у страниј војној, полицијској или царинској униформи:

- 1) као чланови дипломатске мисије, односно конзуларног представништва стране државе или друге мисије која у Републици Србији има дипломатски статус, у својству војних, полицијских, односно царинских представника, док мисија траје;
- 2) као чланови страних војних мисија или страних војних, полицијских, односно царинских делегација за време службене посете Републици Србији;
- 3) за време школовања у војним, полицијским, односно царинским школама, ако је то правилима школе допуштено;
- 4) као учесници у војним вежбама или војној, полицијској, односно царинској обуци;
- 5) као чланови страних војних мисија или страних војних, полицијских, односно царинских делегација, са дипломатском или службеном исправом, за време транзита преко територије Републике Србије;
- 6) у другим случајевима када је то предвиђено међународним уговором.

XI ОБРАДА ПОДАТАКА

Обрада података о личности

Члан 113.

Подаци о личности, укључујући и нарочито осетљиве податке који су дефинисани законом којим се уређује заштита података о личности, о странцима и држављанима Републике Србије који се доводе у везу са страним држављанином, обрађују се кад је то:

- 1) неопходно за спровођење поступака и послова предвиђених овим законом;
- 2) неопходно ради заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије;
- 3) предвиђено законом или међународним уговором.

Обрада података о личности странаца и држављана Републике Србије који се доводе у везу са страним држављанином, врши се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Основ обраде података о личности су одредбе овог закона.

Сврха обраде података о личности

Члан 114.

Обрада података о личности врши се у сврху издавања виза, одобравања привремених боравака, сталних настањења, изрицања решења о враћању, изрицања забране уласка у Републику Србију, одређивања боравака у Прихватилишту за странце, издавања путних исправа за странце и личних карата за странце, пријаве боравишта и пребивалишта странаца и других послова везаних за улазак, боравак, удаљење и статус странаца у Републици Србији.

Евиденције

Члан 115.

Министарство у сврху обављања послова утврђених овим законом води евиденције о:

- 1) странцима који су пријавили боравиште;
- 2) странцима којима је одобрено стално настањење;
- 3) странцима којима је одобрен привремени боравак;

- 4) странцима којима је донето решење о враћању, којима је изречена мера забране уласка и којима је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања;
- 5) странцима којима је одређен боравак у Прихватилишту;
- 6) странцима којима је одређен обавезни боравак;
- 7) странцима којима су издате путне исправе за странце, личне карте за странце и привремене личне карте за странце;
- 8) пријави несталих и пронађених путних исправа за странце у складу са овим законом;
- 9) пријави несталих и пронађених националних путних и других исправа странаца;
- 10) одбијеним и издатим визама на граничном прелазу, о понишгеним, укинутим и продуженим визама.

На питања која се односе на обраду података о личности и евиденције које води Министарство, као и на садржину тих евиденција, ажурирање и брисање, рокове чувања и мере заштите података примењују се одредбе закона којим се уређују евиденције и обрада података у области унутрашњих послова.

Министарство надлежно за спољне послове у сврху обављања послова утврђених овим законом, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности може да прикупља и обрађује личне податке странца и са њим повезаних физичких и правних лица и о томе води евиденције које садрже следеће податке:

- 1) евиденција о визама (име и презиме странца; презиме при рођењу; датум рођења; место и држава рођења; пол странца; фотографија странца; држављанство; име и презиме родитеља; адреса странца у иностранству; телефонски број; електронска адреса странца; врста, број и рок важења стране путне исправе; занимање, назив и адреса послодавца у иностранству; назив и адреса образовне установе у иностранству коју странац похађа; да ли у случају транзита странац поседује дозволу за улазак у трећу државу; да ли у путној исправи има дозволу за повратак у државу боравка ако то није земља његовог порекла; претходни боравци у Републици Србији; датум доласка и одласка из Републике Србије; превозно средство којим странац долази у Републику Србију; име и презиме, датум, место, држава рођења и држављанство супружника, ванбрачног партнера и деце странца; име презиме, адреса, држављанство, телефонски број, матични или евиденцијски број позивара и разлог позивања странца у Републику Србију; назив, седиште, матични број, порески идентификациони број, име, презиме и матични број одговорног лица у правном лицу које позива странца у посету и разлог позивања странца у Републику Србију; број и назив органа који врши оверу гарантног писма, датум овере гарантног писма; серијски бројеви других виза које су издате у последње три године и важност тих виза; место и датум подношења захтева за визу; врста визе која се тражи; број тражених улазака; серијски број визе; период важења визе; број дана боравка; сврха путовања; датум и разлог одбијања визе; датум, разлог и назив органа који је поништио или укинуо визу).
- 2) о издатим путним листовима за странце (име и презиме странца, презиме при рођењу, датум рођења, место и држава рођења, пол странца, држављанство, име и презиме супружника или ванбрачног партнера странца; име и презиме родитеља; адреса странца у иностранству, адреса странца у Републици Србији, телефонски број, електронска адреса странца, фотографија странца, серијски број, датум издавања и рок важења путног листа за странце и орган који га је издао)
- 3) о издатим посебним личним картама за странце (име и презиме странца, датум рођења странца, државу рођења странца, држављанство странца, пол странца, звање носиоца посебне личне карте у оквиру стране дипломатске мисије, назив и адресу

дипломатске мисије, датум издавања, серијски број, рок важења посебне личне карте за странца).

Подаци из евиденција о визама из става 3. тачка 1) овог члана се обрађују и воде електронски, у националном Визном информационом систему.

Рок чувања података из евиденција из става 5. овог члана је 5 година.

Евиденција поднетих захтева странца за остваривање неког од права прописаних овим законом и документа која странац подноси у том поступку чувају се за текућу и претходне две године, након чега се уништавају, изузев захтева за стално настањење странца који се чува трајно.

Министарство надлежно за унутрашње послове и министарство надлежно за спољне послове су руковооци података које обрађују у својим евиденцијама.

Сарадња државних органа

Члан 116.

Државни органи који обављају послове у вези са остваривањем различитих права странца дужни су да непосредно и континуирано сарађују и размењују информације и личне податке странца и са њим повезаних физичких и правних лица неопходне за спровођење поступака и послова предвиђених овим и другим законима, а у складу са одредбама закона којим се уређује заштита података о личности.

Размена информација и података о личности

Члан 117.

Размена информација неопходних за спровођење поступака и послова предвиђених овим законом и размена података о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица врши се између Министарства и:

- 1) министарства надлежног за спољне послове, у сврху издавања виза;
- 2) државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије, у сврху заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 3) државног органа надлежног за послове запошљавања, у сврху примене прописа о запошљавању странаца.

У складу са ставом 1. тачка 1) овог члана Министарство преузима податке о поднетим захтевима за визу у конзулатима и у складу са чланом 29. овог закона врши одговарајуће провере по поднетом захтеву и даје претходно мишљење, док министарство надлежно за спољне послове у складу са чланом 29. став 1. овог закона врши провере кроз евиденције прописане чланом 115. став 1. тач. 1), 2), 3) и 4) овог закона.

У складу са ставом 1. тачка 3) овог члана орган надлежан за послове запошљавања од Министарства преузима податке о одобреном привременом или сталном настањењу странца, док Министарство преузима податке о издатим радним дозволама за стране држављане у складу са прописима којима се регулише запошљавање странаца.

Органи из става 1. овог члана обавезни су да обезбеде заштиту података о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица из евиденција од случајног или неовлашћеног приступа, коришћења, обраде и прослеђивања, у складу са законом.

Подаци из евиденција могу се користити за статистичке, научне и истраживачке сврхе, без ознаке идентитета лица на кога се подаци односе, у складу са законом.

XII НАДЗОР

Члан 118.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врше Министарство и министарство надлежно за спољне послове, свако у делу који се односи на надлежност тог министарства.

XIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Превозници, организатори туристичких путовања и позивари

Члан 119.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) које на територију Републике Србије донесе странца или одбије да га одведе, супротно одредби члана 13. става 1. и 2. овог закона;
- 2) услед чијег пропуста у организацији туристичког или пословног путовања је дошло до незаконитог боравка странца на територији Републике Србије (члан 13. став 4. овог закона);
- 3) који супротно одредби члана 27. став 4 . овог закона копију позивног писма не достави надлежном органу по месту очекиваног боравишта странца.

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се предузетник за прекршај из става 1. овог члана.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се физичко лице које надлежном органу не достави оверену копију позивног писма у складу са чланом 27. став 3. овог закона.

Уз казну за поновљени прекршај из става 1. тачка 1) овог члана, учиниоцу се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности међународног превоза путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају, а за прекршај из става 1. тачка 2) овог члана, заштитна мера забране организовања међународних туристичких или пословних путовања.

Пружаоци услуга смештаја

Члан 120.

Новчаном казном казниће се правно лице, предузетник или физичко лице које надлежном органу не пријави боравиште странца у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја странцу односно од часа доласка странца у посету (члан 111. став 1. и 2. овог закона) и то у распону од:

- 1) од 5.000 до 150.000 динара за физичко лице
- 2) од 50.000 до 2.000.000 динара за правно лице
- 3) од 10.000 до 500.000 динара за предузетника

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Уз казну за поновљени прекршај из става 1. овог члана, учиниоцу се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности пружања услуга смештаја странцима.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се странац који надлежном органу у року од 24 часа од уласка у Републику Србију, односно од дана промене боравишта не пријави своје боравиште (члан 111. став 3. овог закона).

Кршење прописа у вези са уласком и задржавањем

Члан 121.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) незаконито уђе у Републику Србију (члан 14. овог закона);
- 2) не напусти Републику Србију у року који му је одређен за добровољни повратак (члан 77. овог закона);
- 3) уђе или борави у Републици Србији, а изречена му је мера забране уласка (члан 78. овог закона);
- 4) напусти Прихватилиште за странце без одобрења или се не придржава кућног реда и правила боравка у Прихватилишту (члан 91. став 1. овог закона);
- 5) напусти место обавезног боравка које му је одредио надлежни орган или се редовно не јавља надлежном органу (члан 93. овог закона).

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

Незаконит боравак и легитимисање

Члан 122.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) борави у Републици Србији супротно разлoзима због којих му је одобрен боравак (члан 40. став 3. овог закона);
- 2) незаконито борави у Републици Србији (члан 74. став 1. овог закона);
- 3) одбије да покаже полицијском службенику надлежног органа исправу о идентитету (члан 101. став 1. овог закона);
- 4) препусти свој лични документ другој особи на коришћење, или користи неважећи лични документ, или користи туђи лични документ као свој (члан 101, став 2. овог закона).

Уз казну за прекршај из става 1. тач. 2–4. овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

Кршење прописа у вези са одобреним боравком

Члан 123.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) у прописаном року не поднесе захтев за продужење привременог боравка (члан 41. став 3. овог закона);
- 2) у прописаном року не поднесе захтев за одобрење привременог боравка детета, страног држављанина рођеног на територији Републике Србије (члан 58. став 1. овог закона);
- 3) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за издавање личне карте за странца (члан 104. став 1. и 2. овог закона);
- 4) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за замену личне карте за странца (члан 107. став 2. овог закона);
- 5) не врати личну карту надлежном органу (члан 108. овог закона);
- 6) не пријави надлежном органу нестанак или губитак исправа (члан 109. став 1. и 2. овог закона);
- 7) надлежном органу не пријави промену адресе становања или промену пребивалишта (члан 110. ст. 2. и 4. овог закона);

- 8) за време боравка у Републици Србији носи страну војну, полицијску или царинску униформу супротно одредбама члана 113. овог закона.

XIV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овлашћења за доношење прописа

Члан 124.

Влада ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети уредбу којом се уређују ближи услови за одбијање уласка странца у Републику Србију из члана 15. став 4. овог закона и уредбу којом се утврђује листа држава за чије држављане је неопходно прибавити претходну сагласност Министарства за издавање визе из члана 29. став 2. овог закона.

Влада ће на предлог министра унутрашњих послова у случају утврђивања посебних околности које се односе на незаконито присуство већег броја страних држављана на територији Републике Србије, а које није могуће вратити у земљу порекла због примене принципа забране враћања или који не могу да напусте Републику Србију због околности које не зависе од њих, донети уредбу којом се уређује њихово толерисано присуство на територији Републике Србије са ограниченим роком примене.

Министар надлежан за унутрашње послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети прописе о:

- 1) изгледу и садржини обрасца о одбијању уласка у Републику Србију и начину уноса податка о одбијању уласка у путну исправу странца из члана 15. став 3. овог закона;
- 2) изгледу и садржини обрасца о одбијању захтева за визу на граничном прелазу и ближе услове за одбијање визе на граничном прелазу из члана 34. став 8. овог закона;
- 3) изгледу и садржини обрасца о одбијању захтева за продужење рока важења визе из члана 35. став 7. овог закона;
- 4) ближим условима за одобрење привременог боравка, изгледу и садржини захтева за одобрење привременог боравка, начину прибављања мишљења о постојању или непостојању безбедносних сметњи за одобрење привременог боравка, изгледу, садржини и начину уношења налепнице привременог боравка у страну путну исправу из члана 43. став 2. овог закона;
- 5) ближим условима за одобрење сталног настањења, изгледу и садржини захтева за одобрење сталног настањења, изгледу, садржини и начину уношења налепнице сталног настањења у страну путну исправу из члана 67. став 9. овог закона;
- 6) изгледу, садржини печата забране уласка и начину уношења забране уласка у страну путну исправу из члана 78. став 5. овог закона;
- 7) ближим условима и начину спровођења принудног удаљења странца из члана 81. став 4. овог закона;
- 8) кућном реду и правилима боравка у Прихватилишту, из члана 91. став 2. овог закона;
- 9) изгледу, садржини и начину уношења обавезног боравка у путну исправу странца из члана 93. став 4. овог закона;
- 10) изгледу обрасца и садржини путног листа за странца из члана 98. став 3. овог закона;
- 11) изгледу обрасца и начину издавања личне карте за странца и привремене личне карте за странца из члана 102. став 4. овог закона;
- 12) изгледу обрасца пријаве боравишта странца, начину пријављивања боравишта странца, адресе становања, промене адресе становања, пријаве и одјаве пребивалишта странца из члана 111. став 6. овог закона.

Министар надлежан за спољне послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети пропис о:

- 1) изгледу, садржини обрасца и начину уношења визе у страну путну која није призната од стране Републике Србије из члана 24. став 3 овог закона;
- 2) изгледу и садржини обрасца за подношење захтева за визу и изгледу штамбиља којим се потврђује пријем захтева за визу из члана 25. став 7. овог закона;
- 3) изгледу, садржини и начину уношења налепнице визе у страну путну исправу из члана 32. став 3. овог закона;
- 4) изгледу и садржини обрасца о одбијању захтева за визу из члана 36. став 5. овог закона;
- 5) изгледу и садржини обрасца о укидању или поништавању визе, као и начину поништавања и укидања визе прописује из члана 37. став 7. овог закона;
- 6) изгледу обрасца и начину издавања посебне личне карте из члана 102. став 4. овог закона.

Члан 125.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08), осим ако је за странца повољније да се поступак оконча по одредбама овог закона.

Важење прописа до доношења нових на основу овог закона

Члан 126.

Прописи донети на основу Закона о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08), остају на снази до доношења прописа којим се стављају ван снаге уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Престанак важења одређених закона

Члан 127.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08).

Ступање на снагу овог закона

Члан 128.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује шест месеци од ступања на снагу.